

[Formanden]

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 1994.

Af finansministeren (Lykketoft).

(Fremsat 5/10 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Man bør have særdeles fast grund under fødderne, når man råber grimme ord efter andre. Det kan være en opfordring til mange, der har kommenteret finanslovsforslaget, som blev fremlagt den sidste dag i august. Jeg har især bemærket, at ordførere og andre fra Venstre og De Konservative, de 2 tidligere regeringspartier, har været meget optaget af at råbe grimme ord efter regeringen og regeringens finanslovsforslag. Det har næsten været med kampråbet: at pengene fosser ud af kassen.

Til det vil jeg indledningsvis blot sige, at det underskud, der i det nye finanslovsforslag regnes med for 1994, er af nøjagtig samme størrelse som det underskud, der opereres med i den finanslov, vi arbejder under, og som er vedtaget i den tidligere regerings tid – altså med hovedansvaret hos Venstre og De Konservative.

En anden ting, der er værd at bemærke i relation til kampråbet fra Venstre og De Konservative, er, at man nu for første gang siden 1987 ikke øger underskuddet i forhold til sidste år, men dog får en stagnation, en fastholdelse af dette underskud med henblik på at kunne vende det. Det har man været for smålig til at bemærke.

I forhold til 1993 har vi kunnet notere, at det finanslovsforslag, der er fremsat, opererer med et lavere skattetryk, et lavere udgiftstryk, og nok så meget er det værd at bemærke, at tallene denne gang holder. Vi har i 1993 i modsætning til tidligere en finansminister, der har kunnet fremlægge budgetoversigter, hvor de forventninger, der har været stillet, har kunnet opfyldes. Vi har kunnet styre efter forventnin-

gerne. Så sent som i går kom der en budgetoversigt, den tredje i år, som fortæller, at vi faktisk kan styre efter budgettet for 1993. Tallene holder. Og det er en nyhed – en nyhed på baggrund af, at det ikke har været sådan i ganske mange år.

En ting, vi i Socialdemokratiet har noteret os med stor tilfredshed i forbindelse med finanslovsforslagens fremsættelse, er, at man har holdt en anden linie end hidtil, nemlig at fiksfakserierne er væk. Vi har været vant til igenem ganske mange år, at vi, når der har skullet forhandles finanslov, fra Socialdemokratiets side er kommet med forslag. De er blevet behandlet af de tidligere regeringspartier og den tidligere regering, og de er blevet bedømt som værende fuldstændig uansvarlige, bekostelige, og hvad der ellers er brugt af store ord.

Når vi så for nogle af forslagernes vedkommende er blevet enige med den tidligere regering og har fået dem gennemført, har forslagene samlet været i balance. Det kan jo kun lade sig gøre, hvis et af udsagnene har været forkert, eller at man har brugt det, jeg kalder fiksfakserier, smarte regnemetoder, bogholderikneb. Det er en kurs, der er forladt.

Finanslovsforslaget for 1993 og navnlig den finanslov, der blev vedtaget, blev spændende. Det blev den, fordi man samarbejdede fra mange sider, det blev den, fordi der var mange med til at komme med gode forslag, og fordi der var mange om at gennemføre den. SF var stærkt med i forhandlingerne, men valgte desværre i sidste øjeblik at køre på frihjul. Men der er jo en ny chance i år, og det skal de tidligere regeringspartier også huske.

Elementerne, som vi så første gang i 1993-finansloven, forstærkes og systematiseres i 1994, så man kan sådan set sige, at 1993-finansloven var en generalprøve på 1994-finansloven. Men som det er med generalprøver, bliver de jo ikke til nogen nytte, hvis man ikke iagttager, at der er nogle problemer, som man bliver nødt til at rette før den endelige forestilling. Det har den nye regering sat sig for fra sin start den 25. januar i år, og man har gennemført en lang række, kan man sige, stenrydninger på den videre vej.

Der er gennemført en skattereform med nogle hovedprincipper: lavere skat på arbejdsindkomst, en konsekvent beskatning af alle former for indkomst, lukning af skattehuller, et

[Pia Gjellerup]

europæisk inspireret arbejdsmarkedsbidrag og en forøgelse af ressourcebevidstheden gennem finansiering ved grønne afgifter. Skattereformen er konsekvent, og den har givet en helt nødvendig afklaring i forhold til en række af de spørgsmål, der har gjort både erhvervslivets og den enkelte borgers tilværelse usikker. Nu har man et grundlag at planlægge på.

Der er gennemført en arbejdsmarkeds- og orlovsreform med en tidligere indsats, med en styrket uddannelse og derudover fremskaffelse af 20.000 uddannelsespladser, en fast dagpengeperiode og omfattende orlovsmuligheder. Vi har også gennemført en aktiv erhvervs- og boligpolitik, målrettede tilskud til boligforbedring og -vedligeholdelse og til hjemmeservice, der træder i kraft ved årsskiftet. Vi har gennemført forslag om fremskaffelse af risikovillig kapital til erhvervene, eksportfremme og aktiv iværksættelse.

Kommuneaftalen har banet vej for en række muligheder i kommunerne vedrørende finansieringer, især initiativer for ældre og børn. Regeringen blev enig med kommunerne om at holde skatten i ro, og det ses, at kommunerne lever op til aftalen. Vi kan også se, at kommunerne har levet op til intentionen bag de finansieringsmuligheder, som kommunerne fik, nemlig at tage hul på første etape af reduktion af ventetiderne på daginstitutioner, plejehjem og på sygehusområdet. Derudover er der i et samarbejde med kommunerne gennemført en lovgivning om decentralisering af boligbyggeriet, der også kan være en spændende og aktiv faktor for 1994.

Det sidste område, jeg vil nævne som en sten, der er ryddet af vejen, er spørgsmålet om, at det også er lykkedes at skabe nogle generelt bedre finansieringsvilkår i det danske samfund. Vi har fået gennemført muligheden for at omlægge dyre lån til billigere lån, og vi har generelt skabt mulighed for at kunne optage billigere kontantlån. Og så har vi også kunnet understøtte den udvikling, som vi ser omkring os, med et rentefald til følge.

Alle disse resultater er gennemført – for det meste desværre – med regeringspartierne stemmer alene. De fleste forslag er blevet mødt med uvilje især fra de tidligere regeringspartiers side. Jeg håber, at vi med den debat, vi har i dag, og med de forhandlinger, der skal være om finansloven, kan bryde med denne form for arbejde.

Samlet er initiativerne, der er skitseret her, og det, der yderligere ligger i finansloven, med til at skabe grundlaget for en øget bæredygtig vækst i 1994 og frem. De vil kunne skabe mere beskæftigelse – det er meningen med det hele – og dermed igen færre udgifter og flere indtægter på statens budget, så vi kan se en 1995-finanslov med et større aktivitetsniveau og med et forhåbentlig mindre underskud.

Ambitionsniveauet for Socialdemokratiet og for regeringen har været at vende skuden, at få øget i stedet for at få mindsket aktiviteterne, og det er det at vende skuden, der er det svære. At sejle ret frem er en hel del lettere, og det har vi så tænkt os at gøre for fuld kraft, men vel at mærke, når vi *har* vendt. Det kan man prøve at overtale sig om er klogt, hvis man bevæger sig ud på vandet. Fuld kraft frem og vending samtidig er ikke noget, der kommer noget godt ud af.

I Socialdemokratiet vurderer vi den samlede indsats som det, vi fra politisk side, fra Folketingets side, kan gøre på nuværende tidspunkt. Det er en vurdering, som vi også har set understøttet af udtalelser og reaktioner fra Nationalbanken, som har peget på, at det er nødvendigt at finde en balance mellem det tidspunkt, hvor økonomien bliver overophedet, hvor vi vil få tilbageslag ved at sætte for megen aktivitet i gang på én gang, og så den anden side: Vi skal tage hensyn til ikke at gøre for lidt – så lidt, at ingen tror på, at det lykkes, og så lidt, at vi risikerer at miste en chance for at sætte noget i gang.

Sammenlignet med landene nær os – ja, faktisk med hele Europa – er vi med den indsats, der er lagt for dagen, i den helt fine ende, både hvad angår indsatsen, og hvad angår resultaterne, de resultater, der kommer ud af det på alle områder.

Finanslovsforslaget er de fire regeringspartiers bud på statens aktiviteter i 1994 og på de økonomiske rammer for disse aktiviteter. Nu er Folketingets fire øvrige partier inviteret til forhandlinger om finanslovsforslaget. Vi mødes alle den 26. oktober, altså med et rimeligt varsel, og til den tid har vi haft finanslovsforslaget for os i hen ved to måneder. Vi har haft lejlighed til at sætte os grundigt ind i det, vi har haft lejlighed til at stille en række spørgsmål i Finansudvalget, og vi har også i løbet af de næste dage mulighed for at sætte os grundigt ind i de mange svar, vi har fået fra ministerierne.

[Pia Gjellerup]

Når vi når frem til den 26. oktober, har vi jo langt mindre end den halve tid igen, og det vil sige, at vi skal stramme os an for at finde de løsninger, der måtte kunne samle et bredere flertal i Folketinget end det, der er bag det finanslovsforslag, der foreligger i dag.

I Socialdemokratiet vil vi lytte med åbent sind til gode ideer, til eventuel konstruktiv kritik og til konkrete forslag fra oppositionen. På den måde har vi mulighed for at komme videre i forhandlingerne. Målsætningen for Socialdemokratiet er et 1994 med færre danskere sat udenfor og dermed en sikring af den fortsatte positive udvikling, der sættes i gang.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Fru Pia Gjellerup indledte sin tale med at kritisere oppositionen for kampråb, og derefter skulle vi fra fru Pia Gjellerup høre, at KV-regeringens finanslov, som er vedtaget med Socialdemokratiets stemmer, indeholder fiksfakserier, smarte regnskabsmetoder og – sagde hun – bogholderifiks, eller var det bogholderifusk? Det kan fru Pia Gjellerup jo godt sige, men jeg vil gerne bede fru Pia Gjellerup om at gå på talerstolen og give tre eksempler, ét på hvert af disse tre udsagn.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil gerne hellige mig en enkelt ting, som jeg dybt savnede i Socialdemokratiets ordførers, fru Pia Gjellerups, tale, og det er spørgsmålet om, hvad der bliver gjort for de sindslidende.

I forgårs fremlagde regeringen en meget flot rapport om fremrykning af indsatsen over for de sindslidende, om den helt akutte indsats, som er nødvendig, hvis vi skal hjælpe de mennesker, der i øjeblikket ikke får den behandling, de har brug for, der i øjeblikket går rundt som hjemløse og uden støttemuligheder. Og vi skal hjælpe de mennesker.

Der synes jeg vi står i en klemme, når der ikke er noget tilsagn om finansiering fra regeringens side. Kommuner og amtskommuner bliver låst fast af det skrå skatteloft og i øvrigt af en aftale med regeringen om at holde skattniveauet. Jeg vil gerne spørge Socialdemokratiet, om det vil være med til sammen med SF at

skaffe finansieringen, så at vi kan sætte ind med den helt nødvendige indsats over for de sindslidende.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Ikke overraskende tog fru Pia Gjellerup udgangspunkt i det, der i går nærmest blev præsenteret som dagens åbenbaring: Hurra, nu har regeringen formået at bremse op, nu bliver underskuddet i 1994 ikke nær så stort, som man havde regnet med først!

Bag dette, kan man vist roligt sige, noget opustede budskab ligger en lille bitte ændring på 0,1 mia. kr., altså sølle 100 mio. kr., på et budget på over 300 mia. kr. Og det er da rigtigt, at det står at læse i den sidste budgetoversigt. Men hvis fru Pia Gjellerup har læst lidt videre og når lidt længere om i bogen, vil fru Pia Gjellerup kunne forvise sig om, hvad årsagen er. Men det kræver, at man kommer helt om til side 21 og ikke kun læser til side 3. Årsagen er jo, at renten falder næste år, så staten kan låne sine penge lidt billigere, end man ellers havde forventet. Der er en renteforbedring på hele 300 mio. kr. Men det giver sig kun udslag i, at underskuddet falder med 100 mio. kr. Hvor bliver de sidste 200 mio. kr. af? Kan fru Pia Gjellerup fortælle os det?

Jeg kan godt fortælle det: Det er, fordi arbejdslededskurven ikke knækker alligevel, og at der bliver endnu flere arbejdsløse til næste år, end regeringen har lovet og forventet, og de skal jo også have arbejdslededsunderstøttelse udbetalt. Så dette oppustede glædesbudskab, der i går nærmest var en åbenbaring: at nu har man styr på tingene, det er altså vel at mærke, at et underskud ikke bliver 55,7 mia. kr., men 55,6 mia. kr.

Men ærlig talt, vi taler om så fuldstændig hysterisk store tal og så stor en del af statens indtægter, som går til at betale renter, som går til at skulle forsøge at dække underskuddet, så er det her ikke lidt oppustet?

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Fru Anne Birgitte Lundholt bad om at få eksempler på hver af de tre overskrifter, jeg har præsenteret i mit indlæg. De tre overskrifter dækker den samme form for politik; jeg kan

[Pia Gjellerup]

give et eksempel, jeg lige kan huske, og jeg vil også gerne være behjælpelig med at give andre.

Eksempelvis sælger man aktier år efter år. Det er jo ikke nogen særlig blomstrende måde at få et budget til at balancere på. Man kan tro, at det balancerer det kommende år, men så må man jo samtidig se i øjnene, at det var en fejl-budgettering for det år, man er inde i. Det synes jeg er et eksempel på den ærgerlige måde, hvorpå man har forsøgt at få balance i budgetterne eller få tal til at passe, når de skulle vedtages. Det har så også vist sig, at tallene ikke holdt. Vi har set år efter år, at ud over, at underskuddet er steget, har underskudsmålsætningen også vist sig at være forfejlet hvert år; underskuddet er blevet større, end man har forventet, og det skyldes bl.a. sådanne ting.

Til fru Birgitte Husmark vil jeg sige, at i det oplæg, der er kommet fra regeringen vedrørende de sindslidende, er der også angivelse af finansiering, bl.a. indeholdes der i aftalerne med kommunerne en mulighed for finansiering af dette område. Derudover ligger der som finansieringsmulighed de kommende forhandlinger om satsreguleringspuljens anvendelse, og der er peget på, at det kunne være et område, hvor det kunne være relevant at anvende den. Og jeg kan da sige, at vi vil være optaget af et samarbejde også med SF om dette.

Derudover kan jeg sige, at der også er andre emner, jeg ikke var inde på, andre forslag: voldspakke, byaktiviteter – jeg kan ikke nå at nævne alt det, regeringen laver. Men jeg har da i hvert fald med disse bemærkninger tilkendegivet vor indstilling til sindslidende.

Så sidst til hr. Kim Behnke: Jeg har noteret mig, at vi har styr på tingene, forstået på den måde, at tingene ikke har ændret sig i forhold til de forudsætninger, der var indbygget: underskuddet blev ikke større end forventet.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg kan nu konstatere, at det eneste eksempel, fru Pia Gjellerup kan fremdrage på sine tre meget alvorlige anklager for fiksfakserier, smarte regnskabsmetoder og bogholderifusk, er, at aktiemarkedet har været vigende det seneste år, og dermed har man ikke fået de forventede indtægter fra aktiesalg. Jeg går ud fra, at fru Pia Gjellerup hermed vil tage ordene i

sig igen om kampråb og om saglige indvendinger mod økonomien. Jeg kan i hvert fald konstatere, at der ikke var baggrund for disse alvorlige regnskabsmæssige anklager mod den tidligere regering med hensyn til noget, som Socialdemokratiet også har stemt for.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg forstår godt, at man i fru Pia Gjellerups position – ordfører for Socialdemokratiet og ordfører for den knækkede kurve i meningsmålingerne – skal lære at nøjes med lidt.

Det er da også rigtigt, at i disse tabeloplysninger stiger underskuddet ikke så meget, som det ellers ville have gjort. Men hvad er forklaringen? Det glemte fru Pia Gjellerup at kommentere. Forklaringen er, at renten falder næste år. Hvad nu, hvis renten går op i stedet for? Der er jo dog trods alt tale om, at det er en langsigtet forudsigtelse; det gælder det næste år. Hvad nu, hvis renten går op? Så skrider tingene igen, og så vil underskuddet blive større, end regeringen har regnet med.

Hvis man analyserer de tal, der ligger bag, viser det sig, at det, at underskuddet ikke stiger mere, end tilfældet er, ikke skyldes, at regeringen har styr på tingene. Det skyldes den udefra kommende glædelige begivenhed, at renten er faldet. Det er hverken fru Pia Gjellerups eller regeringens fortjeneste, at renten falder, men derimod nogle markedsmekanismer, som regeringen heldigvis endnu ikke har fået tøjret.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Jeg vil stadig fastholde, at der er et problem, når Socialdemokratiet ikke på forhånd har lagt sig fast på en finansiering af den helt nødvendige indsats med hensyn til at skaffe støttede bomuligheder og aktivitetsmuligheder for sindslidende, også efter kl. 16, også i weekendene, samt skaffe tværfaglige behandlingsmuligheder.

Det er da udmærket at henvise til satsreguleringspuljen. SF vil i hvert fald meget gerne have en samlet oversigt over, dels hvilke midler der er i satsreguleringspuljen, dels hvilke ønsker der allerede nu ligger fra Socialdemokratiets side med hensyn til at benytte denne satsreguleringspulje; for vi har efterhånden selv

[Birgitte Husmark]

lært lektien om, at vi kun kan bruge pengene én gang. Derfor er vi meget spændt på at se et samlet forslag, så vi er helt sikre på, at finansieringen findes.

Jeg vil gerne påpege den klemme, som Socialdemokratiet har sat amter og kommuner i ved at indføre det skrå skatteloft og ved at lave en aftale med dem om, at skatterne i øvrigt skal holdes i ro. Det kan godt være, at det er de sindslidende, der derved kommer ganske alvorligt i klemme.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg kunne have lyst til igen at spørge fru Anne Birgitte Lundholt, hvad hun vil sige, hvis vi kunne fremlægge et notat med adskillige eksempler på, at man forholder sig og igennem tiden har forholdt sig til budgetlægning på en sådan måde, at man i hvert fald på forhånd ikke havde grund til at tro særlig meget på talene. Så kunne vi jo tage det op og høre, hvad fru Anne Birgitte Lundholt vil sige til det.

Hr. Kim Behnke siger, at vi som Socialdemokrater må lære at nøjes med lidt. Ja, når det gælder om ikke at øge underskuddet, så lærer vi – og så er vi tilfredse med – at nøjes med lidt. Underskuddet forøges ikke, og det er vi faktisk tilfredse med. Vi mener, at det er ret afgørende sammenlignet med, hvad vi har set de tidligere år, hvor budgettet, altså finansloven, har opereret med ét underskud, og hvor vi har set nogle meget store afvigelser indimellem – og ofte i hvert fald afvigelser af større karakter – når vi kom til det endelige regnskab. Den slags ubehagelige udviklinger synes jeg man skal være tilfreds med at vi ikke ser i 1993.

Hvad angår næste år, er der jo i budgetoversigten – nr. 3, som kom i går – netop ikke for 1994 lavet ændrede skøn. Derfor er det meget forklarligt, at man skal hen på side 21 – tror jeg det var, hr. Kim Behnke nævnte – for at se, hvad vurderingen er dér. Det er den samme som i august.

Til fru Birgitte Husmark vil jeg sige, at vi kan diskutere, om det er Socialdemokratiet eller andre, der har indført et skråt skatteloft. Det er ikke sket for nylig. Jeg kan sige, at vi allerede har skaffet nogle af pengene til at gennemføre den psykiatriplan og planerne for den indsats, som regeringen fremlagde forleden. Vi vil gerne arbejde på at få den resterende finan-

siering konkretiseret, også i et samarbejde med SF.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu bevæger fru Birgitte Husmark sig ind på et område, hvor jeg har lidt varme følelser, nemlig psykiatrien, og jeg mener også, at der kunne være gjort mange gode ting ud over det, der står i den rapport. Men jeg synes, fru Birgitte Husmark bevæger sig ud på et skråplan.

Jeg er meget tilfreds med, at satsreguleringspuljen kan blive brugt, og det kan da også godt være, at man skal finde et mindre beløb. Men jeg vil godt sige, at vi er nødt til at holde fast i, at fordi nogle kommuner ikke lever op til de forpligtelser, de har, skal staten ikke komme rendende med en pose penge og sige: Så løser vi det i stedet for.

Sandheden med hensyn til psykiatrien er, at kommunerne har spillet bold med de psykisk syge. Det var en besparelse for dem at give de syge så dårlige forhold, at de kom til at ligge på hospitalerne og regningen dermed blev betalt af amtets kasse. Det spil skal vi da ikke komme og redde dem ud af ved at sige: Nu har I opført jer lidt dårligt, så nu skal I nok få nogle penge.

Derfor er det her faktisk en balanceakt. Vi skal hjælpe, hvor det er nødvendigt, men vi skal også presse kommunerne til at leve op til det ansvar, de har. Det er rigtigt, at der er et skatteloft, men så må jeg i stilfærdighed sige, at så kan man altså godt i nogle kommuner prioritere anderledes.

I må meget undskylde mig – når en af landets rigeste kommuner, Gentofte, anbringer sine psykisk syge i husvildebarakker, så er det urimeligt. Så må man kunne prioritere noget om i den kommune og ikke bare gå til staten og sige: Nu skal vi have nogle penge fra jer.

Så fru Birgitte Husmark må huske, at det her er altså en dobbelthed. Hvis vi én gang betræder stien, der hedder, at opfører kommuner og amter sig dårligt, får de penge fra staten, så slipper vi aldrig nogen sinde for dem.

Formanden:

Hr. Kim Behnke for en kort bemærkning. Og så regner jeg med snart at kunne vende tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jamen jeg er glad for, at vi med det samme kan få slået fast, at det ikke er regeringens fortjeneste, at skønnet for underskuddet i 1994 nu i to på hinanden følgende budgetter bliver, som det bliver. Der er budgetforudsigelser, der ligger til grund både for august- og nu oktober-skønnene. Og det er ikke regeringens fortjeneste, at man har kunnet regulere på den sidste decimal. Det er ene og alene, fordi renten forventes at være lavere næste år. Og det er fair nok, men lad være med at bruge alle radioaviserne – som man gjorde i går – på at påstå, at det er regeringens politik, der er en succes.

For det er ikke regeringens fortjeneste, at renten måske er lavere næste år, end den ellers var forventet at skulle være. Derfor denne lille-bitte regulering på sidste decimal. Glæd jer, så længe det varer, er mit råd, for når først 1994 kommer og udgifterne begynder at melde sig, når arbejdsløshedskurven alligevel ikke knækker, når den internationale vækst alligevel ikke kommer, og når alle de store regninger skal betales for alle de løfter, regeringen har fremsat på det seneste, så er det hverken 55 eller 56 mia. kr.s underskud, så er det måske nærmere det dobbelte, vi har kurs direkte imod i 1994.

Så glæd jer i Socialdemokratiet, så længe det varer!

Formanden:

Jeg er nok nødt til at minde om, at direkte tiltale ikke er tilladt, altså at sige jer eller du eller noget tilsvarende.

Så er det fru Pia Gjellerup for en kort bemærkning, og jeg regner med, at det er den sidste før næste ordfører.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg vil bare opfordre hr. Kim Behnke til at beslutte sig til, om man vil tale om 1993 eller om 1994.

Når jeg siger, at der er styr på økonomien og styr på opfølgningen af budgetterne, holder jeg mig naturligvis kun til, hvor vi konkret kan se, at der er styr på det, og det er i 1993. Og jeg har ikke sagt andet, end at der er en målsætning, og at den målsætning ser vi ud til at kunne holde i modsætning til, hvad vi har kunnet i mange af de tidligere år.

For 1994 kan jeg jo ikke stå og sige at det er konstateret at der er styr på økonomien. Det håber jeg vi kommer til at sige, det arbejder vi for at kunne sige om et år. Jeg kan naturligvis ikke sige det i dag, men det vil vi arbejde for ved at lave et realistisk budget, hvad jeg og Socialdemokratiet mener at finanslovsforslaget er udtryk for.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Det sidste svar fra den socialdemokratiske ordfører var ganske interessant. Det skal jeg komme tilbage til.

Regeringen har sammen med finanslovsforslaget udgivet et lille hæfte om lovens indhold. Det kaldes »Den Ny Kurs«, og det er desværre i sandhed en meget dækkende titel.

Meget af det fremsatte forslag er naturligvis gentagelser fra sidste år, procentvis endda en meget stor andel, og sådan må og skal det være. Men noget er skiftet ud, noget har skiftet kurs, og desværre, må jeg sige, er kursen lagt i den forkerte retning.

Det Konservative Folkeparti er dybt bekymret over, at visse – for den almindelige vælger mere usynlige – ændringer har fundet vej til finansloven og ikke mindst til de styringsinstrumenter, der hidtil har været benyttet i forbindelse med finansloven, og som vi netop nu fik bekræftet af fru Pia Gjellerup har været medvirkende til, at man har kunnet holde styr på økonomien i 1993.

Efter at have overtaget et samfund med orden i både økonomi og beskæftigelse i starten af 1980'erne har de borgerlige brugt mange år til at rette op på tingene. Man kan ikke gøre begge dele samtidig – rette op på både beskæftigelse og økonomi – men heldigvis var der her ingen diskussion om hønen og ægget. Der skal være orden i økonomien, for at der kan skabes orden i beskæftigelsen, for at man kan sænke arbejdsløsheden. Der blev orden i økonomien, og der blev skabt et udgangspunkt for også at skabe en bedre beskæftigelse. Men det er også ganske vist, at denne orden kan sættes over styr på ganske kort tid, hvis der ikke passes på.

I Det Konservative Folkeparti er vi af den overbevisning, at regeringen ikke passer på. Der skal meget få og små ændringer i forudsætningen for finansloven 1994 til, at regeringens regnestykker ikke passer længere, og dermed at den statsfinansielle katastrofe indtræf-

[Anne Birgitte Lundholt]

fer. En forsvarlig finanspolitik kræver, at man har indbygget styreinstrumenter og forsigtighed.

At arbejdsløsheden er det største problem i dag, er vi ikke uenige om. At vi ikke som politikere må sætte os hen i et hjørne og vente på, at problemet løses udefra, er vi heller ikke uenige om. Men metoderne til at løse problemet eller til at få hul på problemet – her kommer den afgørende uenighed.

Det Konservative Folkeparti er af den overbevisning, at man gør ondt værre for de arbejdsløse, hvis man iværksætter en farlig kurs i finanspolitikken.

Regeringen hævder, at man har lempet finanspolitikken med 12 mia. kr. Det har man også – mindst. Flere økonomer har udtalt, at en lempelse på 12 mia. kr. nok er forsvarlig, men bestemt ikke må overskrides, og det er jo netop her, problemet opstår. Det er heller ikke ligegyldigt, hvad de 12 mia. kr., der bliver lempet, bliver brugt på.

For det første har man som nævnt fjernet styringsmidlerne, som kunne sikre, at underskuddet og dermed den finanspolitiske lempelse ikke stiger. For det andet bygger finanslovsforslaget på nogle efter vores overbevisning alt for optimistiske skøn. Holder disse ikke, bliver underskuddet ikke alene meget større, det bliver også ustyrbart. Hertil kommer, at de gennemførte såkaldte reformer før sommerferien ikke gavner beskæftigelsen.

Vi skal være de første til at indrømme, at et finanslovsforslag helt uden underskud havde vi heller ikke kunnet fremsætte for 1994. Men vi bliver bekymrede, når vi ser et forslag, der benytter det efter flere økonomers udsagn absolut maksimalt acceptable underskud som udgangspunkt for en finanslov med en indbygget rutsjebane.

Hertil kommer, at man naturligt nok bygger på de lovændringer, regeringen gennemførte helt alene med sig selv før sommerferien: en skattereform med indbygget sminke til et valg-år og en arbejdsmarkedsreform, som ingen med kontakt til det virkelige liv indtil nu har kaldt en reform, endsige en reform, der peger i den rigtige retning.

Oven i alt dette kommer så en mængde løfter om yderligere penge til alverdens gode formål, hovedsagelig formål i socialdemokratisk ledede kommuner og udstedt i god tid inden

kommunalvalget. Det er simpelt hen for gennemskueligt.

Det har da også været en lille trøst, at den ærlige økonomiminister har udtalt, at der selvfølgelig må strammes op, hvis forudsætningerne ikke holder – vel at mærke strammes op, efter at kommunalvalget er overstået, og, kan man måske formode, efter at et folketingsvalg er overstået.

Man kan i hvert tilfælde fristes til det, når man ser finansministerens udtalelser i B.T. i dag, som bakkes op af en leder af et af regeringspartierne. Man siger, at denne forbedring i renten, som giver en marginal forbedring i økonomien, betyder, at nu vender vores vælgere tilbage i titusindvis. Det med de titusindvis skal vist tilskrives hr. Erhard Jakobsen.

Man kan så med rette spørge: Hvordan vil Det Konservative Folkeparti ønske at en finanslov for 1994 ser ud?

Jeg skal slå fast med det samme:

Der skal ændres ved hovedbyggestenene. Der skal ikke kun flyttes kommaer. Det Konservative Folkeparti vil naturligvis gå konstruktivt ind i forhandlingerne om det.

Statens finanser skal kunne styres effektivt. Derfor skal det udgiftspolitiske måltal genindføres, således at kun arbejdsløshedsdagpenge holdes udenfor som hidtil.

Det har været den voksende arbejdsløshed, der har været med til at få underskuddene til at stige også i de foregående år. Det vil vi gerne indrømme.

Beskæftigelsesfremgangen, som vi alle håber på, skal findes i det private erhvervsliv. Derfor skal de private virksomheders vilkår lettes, og det skal gøres lettere at beskæftige arbejdskraft.

Det kræver selvfølgelig mere end ændringer i selve finansloven. Det kræver også ændringer på arbejdsmarkedet og i love, der ikke er til behandling umiddelbart i forbindelse med finansloven.

Det er vigtigt, at der gennemføres en ændring i den vedtagne skattereform, så de erhvervsbelastende elementer fjernes, ligesom der må gennemføres en egentlig arbejdsmarkedsreform.

Langt de fleste nye varige job ligger inden for serviceerhvervene – det er en kendsgerning, som regeringens egne oplysninger underbygger – hvis vel at mærke udbud og efterspørgsel

[Anne Birgitte Lundholt]

også rent prismæssigt får lov at følges. Ellers giver det nemlig ikke noget resultat.

Den meget dyre og meget bureaukratiske og stive model, regeringen forsøger sig med i det kommende år, vil ikke give mange job. Den vil højst flytte nogle job fra fuld betaling til tilskudsordninger. De første eksempler herpå har allerede vist sig. De første er begyndt at søge om at få overført arbejde, der i dag betales som servicejob til en tilskudsordning.

Derfor skal der anderledes tiltag til. For at anvende regeringens egen erhvervsredegørelse: Bytteforholdet for servicearbejde hos private – det drejer sig både om vedligeholdelsesarbejder og almindelige servicefunktioner – skal sættes ned, så det nærmer sig 1:1, det vil sige således, at den, der køber en ydelse, ikke selv skal arbejde mere end godt og vel en time for at betale ydelsen.

Sådan var det ifølge regeringens egen redegørelse i starten af 1960'erne. Sådan er det ikke nu. Men sådan bør det være efter regeringens egne oplysninger i erhvervsredegørelsen, og sådan vil det desværre ikke blive med regeringens forslag.

Løsningen er nemlig simpel: Skal vi nå det bytteforhold, regeringen selv mener vi skal, så må og skal der indføres en fradragsordning i stedet for en bureaukratisk tilskudsordning. En finanslov med beskæftigelsesmæssig effekt skal naturligvis indeholde flere elementer ud over dette vigtige vedrørende service.

Før sommerferien afleverede Det Konservative Folkeparti i alt 42 beskæftigelsesfremmende forslag til regeringen. Regeringen ønskede ikke dengang at gå ind i realitetsforhandlinger med Det Konservative Folkeparti, og derfor blev der tale om utilstrækkelig og forkert lovgivning. Vi gentager gerne vore 42 forslag og flere til, således at de forhåbentlig nu kan indgå i en konstruktiv forhandling.

Finansloven indeholder overhovedet ingen reelle offentlige besparelser. Også uden en skræmmekampagne om såkaldte massakrer på offentligt ansatte og diskussioner om, hvem der er det sociale flertal og det ikkesociale flertal og vælfærdssamfundets fjender, og hvad der ellers er brugt af kampråb fra socialdemokratiske ordførere, er der stadig muligheder for besparelser og rationaliseringer. De skal findes. Ingen kan være tjent med, at staten bruger flere skatteyderpenge end højst nødvendigt. Det

ville ikke blive accepteret i en privat familie med økonomisk sans.

Vi er helt opmærksom på, at finansloven indeholder store tvungne udgifter til renter af gæld, og vi er opmærksom på, at finansloven indeholder en meget stor byrde af overførselsindkomster, det sidste hovedsagelig forårsaget af det høje arbejdsløshedsniveau. Det vil vi ikke fraskrive os ansvaret for, men det gør selvfølgelig, at man ikke blot med ét slag kan reducere finanslovens udgifter ekstremt voldsomt. Det betyder ikke, at man skal opgive på forhånd, og at der ikke kan gøres noget som helst. Der er behov for, at vi også i forbindelse med finanslovsdrøftelserne tager fat på en egentlig arbejdsmarkedsreform først og fremmest for at begrænse arbejdsløsheden, for kun herigenem begrænses udgiften på finansloven varigt.

Men der er også behov for en fordomsfri drøftelse af hele systemet i øvrigt.

Så til de forudsigelser, finansloven bygger på. Jeg kan sige: Var det bare så vel! Det ville jeg virkelig ønske for det danske samfund. Regeringen går ud fra, at Danmark helt alene og ganske isoleret kan flerdoble sin vækst i forbrug og i bruttonationalprodukt. Var der blot tale om en optimistisk prognose, var det selvfølgelig i orden, men nu er der altså tale om, at staten med finanslovsforslagets udformning baserer sin økonomi på disse drømme. Det er her, problemet opstår. Bliver væksten blot 1 pct. mindre end forudsagt, er der minimum 10 mia. kr. mere i underskud. Det er i hvert tilfælde den rettesnor, vi har benyttet i mange år ved hjælp af professionelle økonomer i Finansministeriet. Man kan så undre sig over nogle nyere tal, hvor underskuddet pludselig er nedskrevet til 4 mia. kr., men det kan vi jo få en forklaring på under de kommende drøftelser.

Regeringen er endvidere overbevist om, at et af fremtidens løsener er større samarbejde mellem det offentlige og det private, og derfor lægges der også i noter og i tilhørende lovgivning til finansloven op til flere tiltag, der kan underbygge denne udvikling.

Lad det være sagt med det samme: Det Konservative Folkeparti ser gerne et intensiveret samarbejde mellem det private og det offentlige, men det må og skal være det private, der får tilført viden, som kan bearbejdes og sælges, og ikke det offentlige, der skal til at eje eller drive privat virksomhed. Det har vi desværre set for

[Anne Birgitte Lundholt]

mange eksempler på, til at det virker tiltrækkende.

Men tilbage står: Hvorfor må den danske befolkning ikke blive præsenteret for de kolde facts? Hvorfor må den danske vælger ikke kende sandheden? Svaret findes formentlig: På grund af indtil flere valgdatoer, der står næsten lige for. Men jeg og Det Konservative Folkeparti mener faktisk, at det er bedre at få en positiv overraskelse end det modsatte. Stop-go-stop-go-stop-go! Den form for politik har aldrig været fremmede for befolkningens tillid til det politiske system og dermed til tiltroen til opsvinget.

Regeringen taler om, at oppositionen forsøger at tale et opsving ned. Jeg kan forsikre finansministeren for, at her har finansministeren trods alt overvurderet mine evner. Til gengæld mener vi heller ikke, at regeringen kan tale et opsving i gang. Dertil er befolkningen nemlig blevet for klog. Man vil gerne se facts. Derfor skal der ændres ved finanslovudspillet. Økonomien skal gøres realistisk og som sagt ikke baseres på drømme om mirakler. Det udgiftspolitiske måltal skal genindføres, der skal gennemføres besparelser, reelle udliciteringer og privatiseringer, og det skal sikres, at arbejde i privat virksomhed og private hjem kan betale sig. Der skal gennemføres nogle ægte reformer på arbejdsmarkedet til gavn for beskæftigelsen, for så bliver der nemlig basis for forsigtige, positive forhåbninger, og det er det mål, Det Konservative Folkeparti har sat sig.

Som nævnt flere gange er finansloven et udtryk for et budget, der samler de udgifts- og indtægtsmæssige konsekvenser af al anden lovgivning i Folketinget. Det betyder, at mange af de ændringer, vi kan ønske os, i realiteten også betyder ændringer i andre love. Sådan har det været hidtil, og sådan går vi ud fra at det også er under den nuværende regering. Vi har naturlige ønsker om ændringer også i de netop vedtagne skatte- og arbejdsmarkedslove, som regeringen gennemtrumfede før sommerferien. Det er vel for meget at håbe på at få dem gennemført, men så kan vi til gengæld oplyse vælgerne om, at disse ændringer vil stå øverst på dagsordenen efter næste valg.

Omvendt betyder vores modstand mod de enkelte love ikke, at vi ønsker at forkaste det samlede budget. Vi vil derfor allerede nu meddele, at det bliver ikke ved tredjebehandling

af folkestyrets budget for det fremtidige år, at slaget skal slås, men under behandlingen af de enkelte lovforslag, som medfører tallene på budgettet.

Vi går naturligvis ud fra, at regeringen på trods af denne årelange tradition med enkelte afbrydelser alligevel vil tage forhandlingerne med oppositionen alvorligt. Vi går også ud fra, at regeringen i dag kan give os tilsagn om, at de lovforslag, der er eller vil blive fremsat som følge af finanslovforslaget, naturligvis ikke presses igennem Folketinget, førend finanslovforhandlingerne er ført til ende.

Ganske vist har vi en flertalsregering, men det er helt klart, at opnår vi ikke et konstruktivt resultat i forhandlingerne, er vi selvfølgelig ikke bundet efter næste valg, men vi går ind for at få et konstruktivt resultat, og så vil der ske ændringer.

Vi er som sagt parat til reelle forhandlinger om hovedindholdet i finansloven, og vi ser også gerne på detaljer, men ikke udelukkende. Udspillet ligger hos regeringen, og vi tager udfordringen og invitationen op. Regeringen har allerede signaleret, at man er villig til andet end kommaflytninger i finanslovforslaget.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Den konservative ordfører ønskede sig tilbage til de gode gamle dage, da underskuddet på statsfinanserne gang på gang skred i den forkerte retning, da arbejdsløshedstallene gang på gang skred i den forkerte retning. Det synes jeg kan være lidt svært at forstå. Det var jo ikke nogen særlig succes, man havde med den økonomiske politik, mens der var en konservativ finansminister.

Men nu kan jeg forstå, at hovedbudskabet fra De Konservative her i dag er, at vi skal have det udgiftspolitiske måltal genindført, og derfor vil jeg gerne spørge ordføreren: Hvad skal det så være på? Kan vi få at vide, hvilke milliardbeløb det drejer sig om, for det er jo forudsætningen for, at vi andre kan begynde at regne på, hvor meget større arbejdsløshed De Konservative gerne ser næste år?

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Fru Anne Birgitte Lundholt spurgte lidt re-

[Pia Gjellerup]

torisk, hvorfor den danske befolkning ikke måtte kende sandheden, og så skulle besvarelsen forstås sådan – sådan forstod jeg det i hvert fald – at det var det udgiftspolitiske måltal, man skulle have genindført. Det blev sagt sådan, tror jeg, tre gange i løbet af talen. Jeg tror ikke – blot sagt som en lille oplysning – at befolkningen oplevede, at det udgiftspolitiske måltal var et særlig effektivt styringsinstrument, og jeg tror heller ikke, befolkningen opfattede, at de derved havde fået den store sandhed.

Jeg noterede mig også, at fru Anne Birgitte Lundholt efter de udsagn, der har været om, at oppositionen forsøgte at tale opsvinget ned, med klædelig beskedenhed sagde, at vi nok havde overvurderet selv fru Anne Birgitte Lundholts evner. Men bag ved udsagnet ligger jo så, at viljen er til stede, og det er da i hvert fald en indrømmelse, der er til at tage og føle på.

Så noterede jeg mig i den mere glædelige ende, at fru Anne Birgitte Lundholt var indstillet på at acceptere, at det er et rigtigt skøn, der er lagt for dagen, når man lægger sig fast på en finanspolitisk lempelse på 12 mia. kr. Jeg noterede mig, at der blev lagt meget vægt på, at det var absolut smertegrænsen eller det maksimale, men i hvert fald en accept af, at det ikke er noget, der er helt uacceptabelt at se på for Det Konservative Folkeparti heller, og det vil jeg da kvittere for, det er i hvert fald et sted at begynde.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne rose den konservative ordfører for to ting: For det første synes jeg, at det var både værdigt og rigtigt og helt i folkestyrets ånd, at man beslutter at stemme for finansloven. Jeg har aldrig syntes, det var smart af en opposition at sige nej til husholdningsbudgettet, som skal være der, og det vil jeg kvittere for og sige, at det synes jeg er en rigtig holdning med alle de ord, vi ellers hører fra Det Konservative Folkeparti, og det har man så lov til. Så er det godt, at man alligevel er konsekvent og siger, at finansloven skal vi have, og den stemmer vi så for. Tak for det.

Det andet, jeg godt vil rose den konservative ordfører for, det er, at »the show must go on«, som man siger ude i byen. Nu ved vi godt, at

regeringen er det dummeste, der findes i verden, og at oppositionen er det dygtigste, og at oppositionen kan løse alle problemer, og at regeringen faktisk kun skaber problemer. Sådan var det i den gamle regerings tid, og sådan er det i den nye regerings tid, og sådan foregår det jo altid herinde. Så tak til fru Anne Birgitte Lundholt, fordi rollen blev spillet, som den skulle.

Så må jeg sige to ting mere. Det ene det er, at nu skal vi ikke gentage hele skatterefordebatten, men jeg synes bare ikke, det skal hænge i luften, at den er en belastning for erhvervslivet. Faktisk var det jo et af skænderierne i sin tid, og regeringen dokumenterede, at der var en lettelse for erhvervslivet i den samlede pakke – ikke, når man tog detaljer ud, men når man så nettoregnskabet. Når man gjorde det, var det en ganske pæn lettelse for erhvervslivet, så den konservative påstand skal ikke hænge alene.

Det sidste, jeg vil sige, drejer sig om tilskudet til istandsættelse og reparationer på boliger. Vi har altid været tilhængere af fradrag, og det ved fru Anne Birgitte Lundholt også. Vi fik til gengæld og var med til, at regeringen gennemførte en ligestilling mellem tilskudsprocenten og en fradragsvirkning, hvilket jo altså gør, at den er reel, og så er jeg nødt til at spørge fru Anne Birgitte Lundholt:

Er det ikke korrekt, at tilskudsordningen er blevet en stor succes, og er det ikke også korrekt – og det var et af de argumenter, der gav os problemer – at ganske mange mennesker, der ikke ville være i stand til at udnytte et fradrag, faktisk kan udnytte et tilskud, og dermed er der mere igangsættelse i et tilskud end i et fradrag?

Det gør mig ondt at sige det, fordi jeg altid selv har elsket fradrag, men rent faktisk viser virkeligheden nok, at det er sådan.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Den 17. september 1993 stod der i Morgenavisen Jyllands-Posten et synspunkt at læse fra den konservative gruppeformand, hr. Engell, og hr. Engell udtaler følgende:

»Vi vil gerne påtage os et medansvar, men det kræver sandelig, at vi også får indflydelse. Vi er ikke kun kommarettere.«

Det, hr. Engell omtalte, var finanslovforhandlingerne.

[Kim Behnke]

Nu har den konservative ordfører i dag, fru Anne Birgitte Lundholt, gentaget synspunktet, at man ikke er tilfreds med bare at få lov til at rette kommaer. Man forventer indflydelse, hvis man skal tage et medansvar.

Så er femtusindkronersspørgsmålet: Hvis nu Det Konservative Folkeparti kun får lov til at rette et par kommaer og ikke får den tilstrækkelige indflydelse, er man så fra Det Konservative Folkepartis side og fra fru Anne Birgitte Lundholts side parat til at drage den konsekvens, at man så stemmer imod finansloven, for hvis ikke det er tilfældet, ja, undskyld mig, men hvorfor i alverden skulle finansministeren så give Det Konservative Folkeparti nogen indrømmelser ud over at få lov til at sætte kommaer eller læse korrektur på budgetredigelsen?

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Først til hr. Jes Lunde:

Måltallet er meget veldefineret, og det, der er sket nu, er, at ved den opskrivning, der har fundet sted i regeringens såkaldte udgiftspolitiske udgangspunkt eller måltal, har man sat flere udgifter uden for måltallet. Hidtil har det været sådan, at der har været en fremskrivning, og så har kun arbejdsløshedsudgiften ligget oveni. Nu er næsten alle lovbundne udgifter kommet uden for måltallet, men det kræver en fremskrivning, og spørgsmålet er udgiftspolitisk – styringsmæssigt – hvad måltallet er.

Hvad angår beskæftigelsen, er det endnu mere vigtigt, hvad man bruger de penge til, som ligger inden for måltallet, og det var også dér, jeg havde min store kritik.

Fru Pia Gjellerup har åbenbart ikke hørt efter. Det kan være, at fru Pia Gjellerup stadig væk har tænkt på, hvor det var, hun nu kunne beskyldte den tidligere regering for at have fusket og fiksfakset og alt det her. I hvert tilfælde har fru Pia Gjellerup ikke hørt efter, for jeg citerede, at regeringen formentlig ville henvise til økonomer, der havde sagt, at disse 12 mia. kr. kunne det være udmærket at lempe med, men at det ikke måtte stige. Til gengæld nævnedes jeg også meget klart i min tale, at der var forskel på, hvad man brugte de 12 mia. kr. til, som man lempede finanspolitikken med, og det er jo her, der kommer en stor uenighed. Der er mange andre gode forslag i vores

42-punkts-forslag fra forsommeren, som kunne bruges.

Jeg skal takke hr. Peter Duetoft for de pæne bemærkninger og så sige: Jo, tilskudsordningen har været en succes. Vi har også selv været med til at indføre den. Den er faktisk indført i vores regeringstid, men hvis man skal nå dertil, hvor regeringen i sin egen erhvervsredøgørelse siger man skal, nemlig til et bedre bytteforhold også på andet end håndværksvirksomhed, på almindelig servicevirksomhed, så skal vi ifølge samordningsministeren ned på et bytteforhold, der nærmer sig 1:1 også for almindelig servicevirksomhed, og det kommer man kun ved at lave en fradragsordning. Kun derved får man det store boom også på servicevirksomhed.

Og til hr. Kim Behnke: Forskellen på at stemme for eller imod budgettet er, om man er bundet af budgettet eller ikke er bundet af budgettet, og jeg kan love hr. Kim Behnke for, at hvis det viser sig, at vi ikke får indflydelse på finansloven, så vil regeringen møde et meget kraftigt modspil hele næste år og også efter valget, hvor vi formoder at vi kan gennemføre adskillige ændringer.

Formanden:

Jeg indrømmede fru Anne Birgitte Lundholt lidt ekstra tid. Det vil jeg gerne sige til oplysning.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Den konservative ordfører svarede jo på mit spørgsmål ved at snakke sort, ikke kun i politisk forstand, men også i den forstand, at det var uforståeligt, så lad mig prøve at spørge mere konkret:

Hvor mange milliarder kroner vil De Konservative have at der bliver skåret ned på finansloven? Kan vi så få det tal? Så kan vi jo få et indtryk af, hvor mange offentligt ansatte der skal fyres for at få De Konservative med i et forlig, og det tal vil vi faktisk gerne have i debatten.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal med lidt ærgrelse i sindet trække en kvittering til fru Anne Birgitte Lundholt tilbage. Jeg lyttede hele den konservative ordfører-

[Pia Gjellerup]

tale igennem ihærdigt efter et positivt signal og må beklage, at det, jeg troede jeg hørte, alligevel ikke var positivt.

Så skal jeg til gengæld kvittere for den meget folkelige forklaring på det udgiftspolitiske måltal. Jeg tror, det vil stå enhver, der har hørt den, klart, hvorfor det ikke var det styringsinstrument, der var særligt effektivt.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Til hr. Jes Lunde: Det eneste, vi kræver af finansloven, er, at de alvorlige unødvendige stigninger, der er kommet ind i udgiftsbudgettet, fjernes igen eller omlægges til andet. Hr. Jes Lunde kan gå ud fra, at det tal, vi har haft i år, fremskrevet med almindelig dyrtidsregulering eksklusive arbejdsløshedsunderstøttelse, er det tal, vi synes kunne være forsvarligt. Så dermed er givet et helt klart tal.

Det udgiftspolitiske måltal er, at udgifterne igennem 1980'erne – og med stor succes – er blevet styret på den måde, at kun den løvbundne udgift til arbejdsløshedsunderstøttelse har været holdt udenfor. Ellers har der skullet findes kompenserende besparelser, når andre løvbundne udgifter begyndte at eksplodere. Vi har haft en stigning i udgifterne, det erkender vi, men det har skyldtes arbejdsløsheden, som vi alle sammen beklager og gerne vil gøre noget ved.

Og det var sådan set også et svar til fru Pia Gjellerup, som også spurgte om måltallet.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg kunne forstå på fru Anne Birgitte Lundholt, at selv om Det Konservative Folkeparti ikke vil blive tillagt større indflydelse på finansloven end det at rette et enkelt komma og tælle sammen, om summen passer, vil man alligevel stemme for finansloven. Og så vil man i stedet for bruge 1994 på aktivt at følge regeringen. Jo tak, men så er finansloven jo vedtaget, og så er det, ulykkerne sker. Så er det, at underskuddet er der, og så er det, at skatterne bliver forhøjet.

Vi har svært ved at forstå logikken. Hvis man fra Det Konservative Folkepartis side ønsker at repræsentere en ægte og markant opposition, hvorfor så ikke vise det ved også at

stemme nej til den finanslov, der er så uansvarlig – det er vi jo enige om?

I forbindelse med forsommerens skattereform valgte Det Konservative Folkeparti at stemme imod samtlige skattelove i skattereformen med det argument, at man hellere ville have en ren linje mellem den nuværende regering og Det Konservative Folkeparti, så vælgerne ikke var i tvivl om, hvordan synspunkterne var repræsenteret. Hvorfor gør det samme argument sig ikke gældende i forbindelse med finansloven? Lad være med at komme med argumentet: Vi skal jo have et budget, osv. Det får vi jo alligevel, for regeringen er en flertalsregering. Hvorfor så ikke give vælgerne en mulighed for at se, at der er forskel på de røde og de blå?

Formanden:

Hr. Jes Lunde har ordet for en kort bemærkning, og så ser jeg frem til inden længe at kunne slutte denne række af korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg synes ikke, konkretiseringen i De Konservatives svar er imponerende. Jeg bad om at få et tal for, hvor mange milliarder kroner Det Konservative Folkeparti ønsker at skære ned, og så fik jeg en matematisk ligning om, at det var det her tal gange det her tal minus det her tal. Jo, men De Konservative har vel regnet det igennem? De kender vel resultatet af deres egne regnestykker? Kan vi så ikke få at vide: Hvor mange milliarder kroner vil Det Konservative Folkeparti skære ned på finansloven? Hvor vil de gøre det? Hvor mange offentligt ansatte skal fyres efter De Konservatives mening? Det synes jeg vi har et krav på at få at vide.

Formanden:

Fru Anne Birgitte Lundholt har ordet for den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Til hr. Kim Behnke: Finansloven er i lighed med et kommunalt budget et budget, hvor man skriver de tal, man i øvrigt er blevet enige om i den lovgivning, som ligger til grund for de en-

[Anne Birgitte Lundholt]

kelte udgifter i budgettet. Det er også derfor, jeg har præciseret, at det er i diskussionen om de love, der ligger til grund for budgettet, vores modstand viser sig.

Vi har markeret vores modstand imod skattelovene, den såkaldte arbejdsmarkedsreform og andre love før sommerferien. Vi vil fortsat markere vores modstand imod den lovgivning, som vi ikke mener er rigtig, og som skal følge op på finansloven; her vil vi gøre det helt klart for alle, at vi er imod.

En stemme for finansloven er ikke det samme som at have indgået et forlig om finansloven. Vi håber stadig, at regeringen ønsker et bredt forlig om finansloven, sådan at der ikke bliver stop-go-politik efter et folketingsvalg, der er relativt nært forestående. Derfor opfordrer vi regeringen til at gå ind i sådanne forhandlinger omkring et forlig. Men får vi ikke dette forlig, er forskellen, at vi kan stemme for budgettet, men vi er ikke bundet af de love og dermed de enkeltheder, der ligger i budgettet.

Hr. Jes Lunde har deltaget i finanslovforhandlingerne i så mange år, at han udmærket ved, at man ikke under en førstebehandling, inden man går i realistiske forhandlinger – for det håber vi regeringen gør – lægger et færdigt tal ud på, hvor og hvor meget og hvad man vil spare; det vil være fuldstændig urealistisk. Men jeg kan forsikre hr. Jes Lunde, at en simpel gennemregning vil kunne medføre, at hr. Jes Lunde selv kan besvare spørgsmålet.

Jeg glemte en enkelt bemærkning før om erhvervsbeskatningen i skattelovgivningen. Jeg kan desværre forsikre hr. Peter Duetoft, at jeg har modtaget adskillige eksempler på små og mellemstore virksomheder og specielt familieejede virksomheder, der efter skattereformen på grund af de nye regler vedrørende goodwill, hovedaktionærbeskatning osv., bliver nødt til enten at udsulte virksomheden i forbindelse med salg eller generationsskifte eller lukke og dermed lukke arbejdspladser.

Formanden:

Hr. Svend Heiselberg i ordførerrækken.

Svend Heiselberg (V):

Indledningsvis skal jeg sige, at det er ikke den samme ordførertale, jeg holder i dag, som jeg holdt sidste år! Det skyldes, at det finanslovsforslag, som vi her i dag førstebehandler, sætter en slags Danmarksrekord.

Aldrig tidligere har en regering, der forventer stigende beskæftigelse og lavere arbejdsløshed, præsenteret Folketinget for et finanslovsforslag med et underskud på 56 mia. kr. – lig med 11.000 kr. pr. borger. Ja, faktisk er tallet større, idet regeringen regner med en ekstraordinær indtægt på 5,5 mia. kr. fra realrenteafgiften i 1994. Det skyldes lånombytningen, som påfører pensionskasser og andre en ekstra skattebetaling i de nærmeste år. Der er tale om en engangsindtægt, som på papiret sænker statens underskud.

Som vi ved fra erfaringer med Socialdemokratiet, bliver underskuddet betydelig større. Vi har set det i år, hvor underskuddet bliver henved 50 pct. større end på den finanslov, vi vedtog sidste år.

Rødkløverregeringen har i dag fremhævet, at det var den borgerlige regerings finanslov, som den fik ansvaret for. Men det argument holder ikke, for enhver ansvarlig regering har pligt til at styre efter det driftsmåltal, som er i den finanslov, som den har ansvaret for. Regeringen burde selvfølgelig have revurderet budgettet; det er det, man gør i enhver husholdning, hvis udgifterne langt overstiger det, man havde budgetteret med. Og regeringen var i den heldige situation, at den kunne regne med, at både De Konservative og Venstre ville have hjulpet med til at overholde måltallet.

Men netop begrebet driftsmåltallet har jo altid redet Socialdemokratiet som en mare, og derfor har man også afskaffet begrebet og erstattet det med noget mere diffust, som kaldes det udgiftspolitiske udgangspunkt. Der er her en væsentlig forskel. Vi havde et loft, og rødkløverregeringen har et udgangspunkt. Et loft, som vi skulle forsøge at holde.

Lad mig minde om, at statsunderskuddet det seneste år under KV-regeringen blev 35,3 mia. kr. Det anså vi selv for alt for stort, men vi havde ingen politisk mulighed for at få det nedbragt. Men vi løber ikke fra vores medansvar for de tidligere års underskud på statsbudgetterne. Derfor tilbyder vi også at være med til at forsøge at sænke det underskud, som fremgår af finanslovsforslaget.

Venstre har aldrig lagt skjul på, at vi frygter de store statsunderskud, og derfor siger vi også, som vi gør, at pengene fosser ud af statskassen, når Socialdemokratiet har ansvaret. Når vi i Venstre er imod det store statsunderskud,

[Svend Heiselberg]

er det selvfølgelig, fordi vi kender virkningen. På et eller andet tidspunkt skal der foretages stramninger. Disse stramninger vil ske ved, at man vælter nye afgifter og omkostninger over på erhvervslivet, ja, på befolkningen som helhed. Det forringer vores konkurrenceevne, det giver større arbejdsløshed, nye afgifter, som udløser lønkrav, der foranlediger stigende inflation og som følge heraf stigende rente.

For tiden sker der et rentefald næsten overalt inden for EF, og det har vi selvfølgelig også glæde af i Danmark. Men havde regeringen vist evne og vilje til at fastholde en stram økonomisk politik, ville vi uden tvivl have haft en lavere rente. Vi kunne på forvarlig vis have lagt os under den tyske rente, og det ville have fremkaldt det, jeg kalder reelle arbejdspladser, og ikke det, som regeringen har præsenteret os for, nemlig alle mulige kunstige beskæftigelsesformer.

Vi er naturligvis også betænkelige ved, at vi ikke længere kan holde den faste kronopolitik, som kendetegnede den borgerlige regering. Før 1983 devaluerede vi jævnlige, fra 1983 til regeringsskiftet i 1993 fastholdt vi den faste krone. Men allerede 9 måneder efter den socialdemokratiske regerings tiltræden er der sket en devaluering på ca. 8 pct. af den danske krone. I det hele taget skal vi passe på, at det, der sker på Færøerne, ikke også bliver et generelt dansk problem. Jeg tror, vi skal tage det som en advarsel for os.

Men på grund af den svære økonomiske politik sætter regeringen også en anden Danmarksrekord i år. Aldrig tidligere har vi haft så stor en arbejdsløshed som nu. Selv om regeringen har lavet udvidede orlovsordninger, jobprojekter og udvidede efterlønsordninger, har der aldrig været så mange arbejdsløse som nu. Vi er oppe på en helårsledighed på 353.000 personer. Tænk, det var det, der var Socialdemokratiets hårdeste angrebsflade imod den borgerlige regering! Man må spørge: Hvad vil regeringen stille op med? Vi kan jo ikke bare blive ved med de kendte travere som orlovsordninger, jobprojekter, udvidelse af efterlønsordningen osv. Der må da være nogle, som skal arbejde.

Kan regeringen da ikke forstå, at intet samfund kan være så økonomisk stærkt, at det kan sende næsten halvdelen af arbejdsstyrken på overførselsindkomster? I dag er 44 pct. af befolkningen over 18 år på overførselsindkomst.

Vi kommer derfor ikke uden om at se på det helt overskyggende problem: Hvordan får vi ændret denne udvikling? Det er derfor, Venstre igen og igen slår på nødvendigheden af en stram finanspolitik. Det er forudsætningen for, at der kan ske en langsigtet erhvervs- og beskæftigelsesmæssig udvikling i Danmark.

Al snak om at nedsætte en kommission til at se på dansk erhvervslivs problemer ville efter vores mening kun være en syltekrukke. Det, der er brug for, er handling fra regeringen her og nu. Og skulle vi så ikke også prøve at se, om ikke vi kunne blive enige om at ophæve alle de faggrænser, som vi har, ved lov? Vi har ikke råd til en sådan luksus.

Det, som regeringen er kommet med af beskæftigelsesforanstaltninger, forslår som en skrædder et vist sted. Se blot på regeringens regnestykke, der ser således ud:

Fra 1993 til 1994 falder arbejdsløsheden med 20.000 personer, men samtidig sendes yderligere 15.000 personer i arbejdstilbud og i beskæftigelsesprojekter. Yderligere 20.000 personer skal på orlov, mens 3.000 flere skal på efterløn. Dermed forsøger regeringen at trække 38.000 personer ud af arbejdsløshedsstatistikken, men statens forpligtelser bliver ikke mindre heraf.

Regeringen har brystet sig meget af, at skatten vil falde i 1994. Det synes Venstre er godt. Det har vi selv forsøgt flere gange, men da var Socialdemokratiet altid imod. Men det, vi talte om, var reelle skattnedsættelser. Det er der jo ikke tale om her. Det kan også læses ud af finansloven, idet statens indtægter skønnes at ville vokse med 25,7 mia. kr. eller 8,4 pct. i forhold til 1993. Der påregnes således en større momsindtægt på 6 mia. kr., og bl.a. medfører omlægningen af kontanthjælp og social pension til at være fuldt skattepligtig ydelse en forøgelse af skatteindtægten på ca. 6 mia. kr. Og så er der endelig som allerede nævnt en forøgelse af provenuet i realrenten fra 1993 til 1994 på 5,6 mia. kr. Dertil kommer hele fradragssaneringen og nye beskatningsformer: ændring af aktieselskabsbeskatningsloven, avancer ved salg af fast ejendom, udlandslempe, som aftrappes, afvikling af investeringsfondsordninger, goodwillbeskatningen, forringelse af befodringsfradraget, beskatning af frynsegoder, grønne afgifter, vandafgifter, benzinafgifter og endelig bruttoskatten.

[Svend Heiselberg]

Det mest er noget, som er vendt imod erhvervslivet. Derfor bliver der heller ikke tale om et fald i skatten, som regeringen vil have vælgerne til at tro. Rent faktisk udgør væksten af skatterne og afgifterne mere end 4 pct. Regeringen har indset, at en begyndende inflation er uundgåelig. Der regnes forsigtigt med 3 pct. Alt dette er en bremse på dansk erhvervsliv.

Kommunerne må også påregne at gå trange tider i møde. I 1992, da vi havde en borgerlig regering, var kommunernes underskud 1,8 mia. kr. Det steg straks med rødkløverregeringens tilblivelse til 4,5 mia. kr. i 1993 og forudsiges at blive mindst 3,9 mia. kr. i 1994.

Jeg er lidt ked af at skulle tegne et så trist billede af rødkløverregeringens finanslov, men skal jeg være nøgtern, kan det jo ikke være anderledes. Men regeringen kan regne med – og det synes jeg da må være vigtigt for regeringen at vide – at Venstre vil gå positivt og konstruktivt til forhandlinger med regeringen for at få indflydelse.

Vi vil opfordre regeringen til at forberede sig på fundamentale ændringer. Men jeg ved ikke, hvor store forhåbninger vi skal have. Regeringen har jo sit flertal, og i modsætning til den borgerlige regering, som i reglen ved første behandling af finansloven havde påbegyndt forhandlinger med oppositionen, tager regeringen det også her mere afslappet, idet forhandlingerne slet ikke er påbegyndt endnu, men først starter den 26. oktober.

Selv om vi vil gå konstruktivt ind i forhandlinger om at få indflydelse på finansloven, kan vi ikke skjule vores ængstelse for dansk erhvervsliv. Vi mener, at vi bør se på en aflastning af det arbejdsmarkedsbidrag, som er pålagt erhvervslivet. Størstedelen af danske virksomheder, landbrug og fiskeri er tvunget i knæ.

Vi håber på en GATT-aftale, men vi er bl.a. uforstående over for, at den nuværende regering ikke på samme måde som den borgerlige regering i finansloven har taget højde for, at der med en GATT-aftale skulle forhandlinger til vedrørende en omstilling af dansk landbrug. Dette vil vi gerne have ind i finansloven igen.

Vi vil forsøge at gøre det klart for regeringen, at de ca. 9 mia. kr., vi efter finanslovforslaget skal yde i ulandsstøtte i 1994, i det væsentligste skal ydes, så danske arbejdspladser får gavn heraf.

Vi vil have diskuteret, om den samfundsøkonomiske forsørgelsesbyrde kan fortsætte. Som nævnt lever 44 pct. af befolkningen over 18 år af overførselsindkomster.

Venstre møder som sagt op til forhandlingerne for at få indflydelse på finansloven. Det er vores agt at ville stemme for finansloven, når den tid kommer. Det er almindelig politisk kultur at stemme for. Den kultur har Socialdemokratiet desværre ikke altid kendt.

Med disse ord skal jeg anbefale finansloven til videre behandling.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Det var godt, at hr. Svend Heiselberg fik markeret, at vi i øjeblikket har århundredets stærkeste regering. For det må vi jo have. Det må jo være den regering, der har haft den største indflydelse, nogen dansk regering har haft i al fald i dette århundrede og formodentlig også tidligere, for jeg kunne forstå på hr. Svend Heiselberg, at det er regeringens skyld, at man først fik England og Irland og Spanien og Portugal og Sverige og Finland og Norge og Italien til at devaluere. Og da man så lige havde klaret det, besluttede man sig til også at nedskrive den danske krone. Det var jo det, hr. Svend Heiselberg sagde: Det er regeringens politik, og derfor er det regeringens skyld, at fastkronepolitikken nu er væk. Jeg synes, den danske regering må have haft en ganske god og stor indflydelse, når den har kunnet få alle disse lande til lige at gøre det først, for at vi så også kunne opfylde vores politiske mål, nemlig at fjerne fastkurspolitikken.

Hr. Svend Heiselberg, jeg synes, at det var dybt, dybt, useriøst at stille sig op og beskyldte denne regering for dette. Sandheden er, at valutauroen i Europa var en konstellation af den tyske politik koblet sammen med en meget massiv spekulation mod de europæiske valutarer og det europæiske valutasystem. Det var det, der bragte krisen, og ikke den nuværende regering.

Faktisk viste tilliden til den nuværende regering, at vi slap langt lettere igennem det, end vi ville have gjort tidligere. Derfor er der kun én indsats, der skal gøres – og det går jeg også ud fra at Venstre er enig med CD i – nemlig at gøre EF og det EF-økonomiske system så stærkt, at det kan modstå den slags spekulation.

[Peter Duetoft]

Men hvis det ikke er useriøsitet, men noget, hr. Svend Heiselberg faktisk mener, har han unægtelig tilskrevet den danske regering nogen indflydelse i Europa.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Venstre er jo i gang med at skaffe sig et ry for at være den mere kontante del af højreoppositionen her i Folketinget, og derfor vil jeg gerne høre, om vi kan få hr. Svend Heiselberg til at være lidt mere kontant end den konservative ordfører.

Hvis man regner på det, den konservative ordfører sagde, dvs. kigger på, hvad der var på finansloven i 1993, trækker pris- og lønregulering og konjunkturbetingede udgifter ud, sådan som de er opstillet på side 370 i den finanslov, vi har fået fremsendt, kommer man frem til, at det er 7-8 mia. kr., De Konservative vil spare. Det tal vil den konservative ordfører ikke ud med. Den konservative ordfører tør ikke sige sådan nogle tal. Tør Venstre? Kan vi få Venstres bud på, hvor meget der skal spares på finansloven, for at Venstre vil være med i et finanslovforlig? Så kan vi jo få et indtryk af, hvor mange offentligt ansatte det er, Venstre gerne vil fyre.

Jeg havde indtryk af, at hr. Svend Heiselberg remsede en hel del ting op, som skulle ud af finansloven. Kan vi få en sammenlægning på det: Hvor meget skal der spares?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Først vil jeg gerne rose hr. Svend Heiselberg for bemærkningen om Færøerne. Nu glæder vi os så i Fremskridtspartiet til, at ord følges af handling, når vi senere på måneden skal tage stilling til, om de nye milliarder skal sendes mod nord. Hidtil har Venstre jo haft den holdning, at Fremskridtspartiet nærmest begik vold mod vore nordiske medborgere, når vi satte stop for bevillingerne. Men det ville da klæde Venstre at melde sig i flokken af dem, der mener, at nok må være nok, og det er nu.

Men bortset fra det har formanden for Venstres folketingsgruppe, hr. Ivar Hansen, i et indlæg i mandags, den 11. oktober, i dagbladet Morgenavisen Jyllands-Posten en meget lang, grundig og fuldstændig korrekt kritik af det fi-

nanslovforslag, vi nu behandler, og han slutter med ordene: »Finanslovforslaget for 1994 er en direkte videreførelse af den socialdemokratiske politik, vi kender så godt fra tidligere.«

Venstres politiske ordfører, hr. Fogh Rasmussen, udtalte i går, at pengene fortsat fosser ud af statskassen; næste år stiger udgifterne med 21,1 mia. kr.; det er en halv mia. kr. mere, end regeringen regnede med i august.

Men hvad er så konklusionen på det? Ja, ifølge hr. Svend Heiselberg var konklusionen, at det havde man altså konstateret i Venstre, men så stemmer man alligevel for finansloven. Hvorfor? Hvad er det, der er så vigtigt ved at stemme for finansloven, når man så fuldstændig korrekt analyserer sig frem til, at det er noget bras, der ligger foran os, og at man burde stemme imod?

Hvad skal der til? Hvor absurd skal finansloven være, før Venstre siger: Nu går det ikke længere, nu er vi nødt til at stemme imod. Jeg håber, hr. Svend Heiselberg har et svar på det.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Hr. Svend Heiselberg hæftede sig på et tidspunkt i sit indlæg ved, at der ikke var nogen regering, der tidligere havde vovet at præsentere Folketinget for et finanslovforslag med det underskud, som der ligger i dette finanslovforslag.

Man kan måske få hr. Svend Heiselberg til at se tilbage i sine papirer fra tidligere finanslovforhandlinger – hr. Svend Heiselberg er jo en af dem, der har været med til at arbejde meget præcist med finanslovene længe – og se på, hvor stor afstand der har været fra den tidligere regerings finanslovforslag til det, der blev vedtaget, for ikke at tale om det, der er blevet resultatet af disse finanslove. Er sandheden ikke den, at man har fremlagt glansbilleder, man har måttet ride lidt i glasuren undervejs, og efterfølgende har man ikke på nogen måde kunnet styre efter det resultat, der var blevet vedtaget?

Hr. Svend Heiselberg kom med en lidt syrlig bemærkning – sådan hørte jeg det – i forhold til, at man først var inviteret til finanslovforhandlinger den 26. oktober. Jeg må nu sige, at jeg hørte resten af hr. Svend Heiselbergs tale som en bekræftelse på, at det faktisk er nødvendigt med en god frist. For at få gang i for-

[Pia Gjellerup]

handlingerne er det jo nødvendigt, at de, der kommer til forhandlingerne, også gerne vil byde på noget ved disse forhandlinger. Men det eneste konkrete, jeg hørte hos hr. Svend Heiselberg – det er muligt, jeg har overhørt noget, det skal jeg så beklage på forhånd – var, at GATT-aftalen skal på finansloven. Det er jo også noget af en melding; det ser vi frem til at få konkretiseret yderligere. Men i hvert fald skal GATT-aftalen på finansloven. Og så vil hr. Svend Heiselberg i øvrigt gå positivt ind i forhandlingerne; men ikke et ord om med hvad.

Derfor er det spændende at høre, om det, hr. Svend Heiselberg nævnte som kritikpunkter, alt sammen er noget, der skal fjernes fra finansloven.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Hr. Peter Duetoft glemte at nævne Holland i sin lange opremsning af lande, som tilpassede valutaen.

Det, som jeg klart præciserede, var, at den mistillid, der var til dansk økonomi, var en medvirkende årsag til, at kronen kom under pres. Jeg tror ikke på, at der ville have været den samme mistillid, hvis vi havde haft en borgerlig regering siddende, og det er en af årsagerne til, at Danmark blev så let et bytte, som vi altså blev. Det vil vi til enhver tid påstå ville være gået anderledes med en borgerlig regering.

Hr. Jes Lunde spørger så om besparelser på finansloven: Hvor store? Ja, i forhold til det, der ligger, kan vi sige, at vores forslag ville have været betydelig lavere. Men når man stiller sådan nogle spørgsmål, er vi altså nødt til at svare, at når man skal ind i det, skal man prøve at vurdere det i en helhed, og det har vi ingen muligheder haft for.

Det være også svaret til fru Pia Gjellerup. Vi har ikke haft mulighed for at være med til at kunne vurdere tingene i en helhed, fordi vi ikke har været indbudt til forhandlinger. Vi havde ikke behovet lang tid for at komme med bud på, hvordan man kunne have ændret finanslovsforslaget. Vi har en stribe forslag, men vi synes rent faktisk, at det er rimeligt, at vi først kommer med dem under selve forhandlingerne. Og det vil vi gøre. Regeringen kan regne med, at vi kommer med mange forslag til

ændringer af det foreliggende finanslovsforslag, og som jeg har givet udtryk for, vil vi søge at få indflydelse.

Og så vil jeg igen til hr. Kim Behnke sige, at vi mener, det er almindelig politisk kultur at ville stemme for finansloven. Og nu skal hr. Kim Behnke jo også tænke på, at hvis han fremover skal være en eventuel borgerlig regerings parlamentariske grundlag, skal han jo også til at stemme for finansloven.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg er helt ked af at tage ordet netop med dette udgangspunkt, for det ville da være spændende at høre, hvad hr. Kim Behnke vil sige til det. Men det får vi vel en chance for at høre om lidt.

Jeg vil bare beundre hr. Svend Heiselbergs mod. Mod til at påstå, at på trods af at denne lange række af lande var under pres på grund af spekulation i Europa, ville vi med en anden regering og en borgerlig ledelse i dette land kunne stå imod.

Jeg tror, hr. Heiselberg glemmer, at den økonomiske politik i år har været bundet ganske meget ind af den finanslov, som kommer fra den gamle regering, og at økonomer i dette land har markeret, at der ikke er noget i den nye regering, som bringer dens politik ud på en glidebane, og som gør, at den skulle være specielt farlig. Men en kendsgerning er det, at en meget massiv spekulation mod det europæiske valutasystem nu er færdig med så mange andre valutaer og derefter er begyndt at interessere sig for den danske krone og for francen. Det var sådan, det hang sammen. Og en påstand om, at en borgerlig regering kunne have modvirket det, skal der ikke kun mod, men nok nærmest dumdristighed til at gentage.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Svend Heiselbergs ordvalg var, at hvis Fremskridtspartiet skal være parlamentarisk grundlag for en kommende regering, skal Fremskridtspartiet også stemme for denne regerings finanslovsforslag.

Det er selvfølgelig et fromt ønske fra hr. Svend Heiselberg, men i otte af de ti år, hvor der var borgerlig regering, for hvis dannelse i

[Kim Behnke]

det hele taget Fremskridtspartiets stemmer var afgørende, stemte Fremskridtspartiet kun en enkelt af gangene for finanslovsforslaget.

Hvorfor? Fordi de borgerlige regeringer – dem var der jo en del af – valgte at prioritere et samarbejde med venstre side af salen højere end et samarbejde med sit parlamentariske grundlag. Derfor vil situationen være nøjagtig den samme efter et kommende valg. Hvis en ny Venstre-Konservativ regering prioriterer et samarbejde med Socialdemokratiet højere end et samarbejde med sit parlamentariske grundlag, er det regeringen, der vælger det, og ikke Fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Hr. Svend Heiselberg kunne i sit første indlæg kritisere hele finanslovsforslaget, hele det samlede resultat af finanslovsforslaget, det økonomiske grundlag – ja, man kunne sågar kritisere også, hvad der sker i udlandet, som Danmark altså, som hr. Peter Duetoft så præcist bemærkede det, har meget stor indflydelse på, i hvert fald efter hr. Svend Heiselbergs mening.

Hr. Svend Heiselberg kunne også kritisere en lang række elementer – store og små – i finanslovsforslaget. Men når det så kom til spørgsmålet om, hvad Venstre og hr. Svend Heiselberg vil gøre ved det, kunne hr. Jes Lund ikke engang få et svar på, hvad bare målsætningen for Venstre er i forhold til den samlede ramme for finansloven.

Derfor tør jeg næsten ikke spørge – det vil jo være fuldstændig lige ud i luften, og jeg forventer ikke noget svar, men jeg vil da alligevel stille spørgsmålet, så vi kan høre, at vi ikke får noget svar på det – hvad det er for emner man forestiller sig at disse mange milliarder af kroner, som man formodentlig – det lyder det til, uden at der er sat tal på – vil skære i finansloven. Hvor skal de skæres henne?

Det eneste konkrete, vi hørte i det første indlæg – det blev ikke kommenteret i andet indlæg – var spørgsmålet om, at GATT-aftalen skal på finansloven. Jeg må tilstå, at jeg havde troet, det var, fordi der var tale om en merudgift. Men det må hr. Svend Heiselberg jo i givet fald så også finansiere, eller også må han fortælle os, at det faktisk er GATT-aftalens resultater, der skal bære en ordentlig beskæring af finansloven. Det tror jeg ikke, men det får hr. Svend Heiselberg lejlighed til at redegøre for.

Formanden:

Hr. Svend Heiselberg for en kort bemærkning. Og det kan måske så blive den sidste i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Det er selvfølgelig meget smart, hvis regeringen kunne dreje spørgsmålet hen på, hvad Venstre vil. Men nu er det jo rent faktisk sådan, at det er regeringens finanslovsforslag, vi drøfter i dag, og ikke, hvad Venstre vil.

Vi har både i dag og tidligere klart sagt, at når vi kommer til forhandlinger, vil vi komme med en stribe forslag. Det, vi har beklaget, er, at man har udskudt at indbyde os til forhandlinger, sådan at der kunne være blevet tid til at få indarbejdet de forslag, vi stiller, i det finanslovsforslag, som skal vedtages engang i december. Men vi vil møde op, som vi har givet udtryk for.

Derudover vil jeg gerne sige til fru Pia Gjellerup, at når jeg nævnte netop det med GATT, er det, fordi vi sidste år jo gjorde en hel del ud af at meddele landets største eksporterhverv, at hvis der kom en GATT-aftale, som fundamentalt ændrede landbrugets situation, var vi også indstillet på at finde en løsning på det. Det var opposition og regering enige om. Nu har vi bare måttet konstatere, at man i dag ikke har fundet anledning til at sende en bemærkning med, og det finder vi faktisk at vi også bør meddele landbruget. Hvis der gennemføres så stor en strukturel ændring, skal det selvfølgelig ledsages af et løfte om at følge det op, og så kan man godt sige, at der eventuelt bliver tale om en udgift.

Men her er tale om, at det bl.a. er dansk landbrug, der skal være med til at bære de 44 pct. af befolkningen over 18 år, som skal leve af overførselsindkomster, og derfor skal landbruget selvfølgelig også have rimelige arbejdsbetingelser.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg synes, det var en forunderlig fremstilling, hr. Svend Heiselberg gav af den måde, vi arbejder på i Folketinget. Hvad skulle dog meningen være med at have tid til rådighed på landets fornemste talerstol, hvis det ikke var, at man skulle fortælle, hvad man gerne ville?

[Pia Gjellerup]

Under førstebehandlingen – det være sig af regeringsforslag eller private forslag – siger regeringen og de forskellige partier normalt, hvad de gerne vil. Hvis de ikke kan gå ind for et forslag, siger de meget ofte, hvad de ønsker i stedet for.

Men jeg kan forstå, at hr. Svend Heiselberg, til trods for at han er ordfører for Venstre, ikke vil fortælle, hvad Venstre vil. Han vil fortælle i nogle store ord, hvad Venstre måske ikke vil – sådan kunne man tolke det.

Hvorfor må befolkningen ikke kende sandheden? spurgte fru Anne Birgitte Lundholt i sin ordførertale.

Jeg kunne stille et tilsvarende spørgsmål til hr. Svend Heiselberg og i øvrigt også til fru Anne Birgitte Lundholt: Hvorfor må befolkningen ikke her ved førstebehandlingen kende sandheden om, hvad Venstre og Konservative vil – bare lidt af den? Ja, nu fik vi den med GATT-aftalen, men kunne vi ikke få lidt mere?

Jeg synes, at det er usædvanligt at gemme sig bag en invitation til en finanslovforhandling. Betyder det, at hvis Venstre og De Konservative ikke var blevet inviteret, havde Venstre og De Konservative ingen mening? Det er også usædvanligt, og det er i hvert fald et brud med tidligere praksis, hvor oppositionens partier fortalte, hvad de ville med en anden finanslov, og hvad de ville møde op med til forhandlinger.

Jes Lunde (SF):

Regeringens forslag til finanslov for 1994 rummer nogle nyskabelser i forhold til tidligere:

Vi er fri for det udgangspunkt, der har været det sædvanlige i 10 år i træk nu. Der er ikke forslag om nedskæringer af levevilkårene for arbejdsløse, bistandsmodtagere, førtidspensionister m.fl. Og det hilser vi i SF selvfølgelig velkommen, fordi vi altid har betragtet det som meningsløst, at det var de dårligst stillede, der skulle betale regningen for en fejlslagen økonomisk politik.

Man kan selvfølgelig fundere over, hvorfor skiftet kommer nu, for Folketingets flertal har jo ikke ændret sig, og de partier, der nu er holdt op med at skære ned på de dårligst stillede, er såmænd de samme partier, der for blot to år siden tvang SF ud af finanslovforhandlingerne, fordi vi ikke ville være med til at skære ned på lønnen til langtidsledige i jobtilbud.

Men der er selvfølgelig i himlen mere glæde over én omvendt end over tyve retfærdige.

Omvendt må man altså også sige, at udgangspunktet i den foreliggende finanslov er, at den bygger oven på de nedskæringer, der har været foretaget igennem 10 år, og jeg kan ikke se nogen ansatser i dette forslag til finanslov til at rette op på nogle af de mange problemer, der er opstået. Jeg tænker på den nedskæring, der er sket i niveauet på efterlønnen, for arbejdsløshedsdagpengene, jeg tænker på varighedsbegrænsninger på sygedagpenge, og flere andre eksempler kunne nævnes på nedskæringer, som er foregået igennem de mange borgerlige regeringsår, og som den nuværende regering altså endnu ikke har taget noget initiativ til at rette op på.

Vi vil også gerne deltage i regeringens egen glæde over, at der lægges op til en større indsats imod arbejdsløsheden. Men her er indsatsen desværre alt for beskeden. Regeringen siger selv, at det, den vil, er at knække kurven i 1994, og det indebærer, at man satses på at få arbejdsløsheden til at falde en anelse: fra omkring 350.000 i år til 330.000 næste år.

Arbejdsløsheden er efter SF's opfattelse endtydigt Danmarks største problem, fordi den spreder elendige levevilkår både materielt og psykisk til i hundredtusindvis af mennesker, og derfor er det også en alt for lille satsning at ville nedbringe arbejdsløsheden med 20.000. Sagt lidt polemisk: Hvis vi fortsætter i det tempo, vil det vare 15-20 år, inden vi har fuld beskæftigelse igen.

SF's hovedkrav i forhandlingerne om finanslovsforslaget vil derfor være, at der bliver skruet op for indsatsen imod arbejdsløsheden. Vi mener, at det må være et minimum for Folketinget at sikre sig, at den falder med mindst 50.000 næste år, samtidig med at der lægges nogle planer for at komme videre i det samme tempo i de følgende år.

Det når vi ikke med den politik, regeringen har lagt frem, og da slet ikke ved bare at satse på forbrugsudvidelse. Det er jo blevet regeringens adelsmærke i den senere tid at opfordre til et stigende privatforbrug. Det mener vi i SF ikke vil løse beskæftigelsesproblemerne, og deri har vi jo også støtte i alle økonomiske modeller.

Hvis man spørger ADAM, Finansministeriets egen økonomiske model, hvor meget be-

[Jes Lunde]

skæftigelse man kan få ved at bruge 1 mia. kr. mere på privatforbrug, får vi det svar, at det måske kan give et par tusinde mere i beskæftigelse. Hvis man i stedet for er villig til at bruge 1 mia. kr. på at løse udækkede offentlige serviceopgaver, kan man få 5.000-6.000 i beskæftigelse for 1 mia. kr., og er man villig til at bruge 1 mia. kr. på at øge uddannelsesindsatsen, er det omkring 20.000, man kan trække ud af arbejdsløshedskøen på den måde. Vi kan altså få meget mere beskæftigelse for pengene ved at bruge pengene målrettet i stedet for at øse dem ud i det private forbrug. Det er det ene.

Det andet er, at vi jo må sige, at den materielle levestandard i Danmark samlet set jo er utrolig høj. Hvis vi sammenligner med landene omkring os, kan vi konstatere, at vi forbruger voldsomt af verdens begrænsede ressourcer, og der er ikke grund til som det primære at satse på, at vi kommer højere op i materiel levestandard. Der er mere grund til at se på de sociale problemer, vi har, på den arbejdsløshed, vi har, og på de miljøproblemer, vi har.

Derfor er SF's forslag under finanslovsforhandlingerne også, at vi satser på en bred vifte af andre midler til at komme arbejdsløsheden til livs:

For det første en bedre fordeling af arbejdet, så der bliver plads til alle på arbejdsmarkedet. Det kan vi gøre ved at gøre orlovsordningerne bedre, end de er i øjeblikket. Det var jo SF, der tog initiativ til dem i sin tid, og vi er meget glade for, at vi er kommet igennem med dem – både uddannelsesorloven, forældreorloven og sabbatten – men vi ønsker os nogle bedre ordninger; vi synes, man skal have fulde dagpenge, når man går på de orlovsordninger, og at det skal være en egentlig ret at kunne tage orlov. For der er jo brug for, at i titusindvis af mennesker tager orlov. Der er brug for, at virkelig mange tager en pause fra arbejdslivet, så der kan blive plads til de arbejdsløse. Det er ikke nok, at det er nogle få tusinde, og derfor skal vi have ordningerne gjort bedre, så de bliver mere attraktive for de beskæftigede.

Vi skal også have taget fat på en nedsættelse af arbejdstiden. Det er ikke noget, vi kan gøre på en finanslov; det er noget, der er et længere perspektiv over, men vi ønsker os, at regeringen går ind konstruktivt i den debat, som er blevet rejst, senest af formanden for LO, Finn Thorgrimson, som har været ude med nogle

spændende ideer om, hvordan man kan gennemføre en koordineret større nedsættelse af arbejdstiden. Samtidig med at man sparer dagpenge på statens budgetter, kan skattebesparelser være med til at medfinansiere noget af den lønkomensation, som erhvervslivet ikke kan give, hvis vi skal have en stor beskæftigelseseffekt ud af det.

Også en afspadsering af overarbejde og begrænsning af dobbeltarbejde tæller for os med i det, vi skal gøre for at få fordelt arbejdet bedre. Det er vanvittigt, som det er i dag, at vi lader godt to millioner lønmodtagere arbejde på fuldtid og måske endda overtid, mens en halv million slet ikke kan komme ind på arbejdsmarkedet. Og helt grotesk bliver det jo i de situationer, hvor det er småbørnsforældre, hvor begge skal arbejde fuldtids ude på arbejdsmarkedet og børnene skal parkeres i en vuggestue i 10 timer om dagen. Det er meningsløst, når vi samtidig har masser af arbejdsløse, som gerne vil ind at arbejde. Det ville være rimeligere at indføre en ordning, hvor småbørnsforældre kan få lov til at gå ned på halv tid og så få supplerende dagpenge, mens de er noget mere sammen med deres børn.

Det næste hovedpunkt er, at vi skal have satset meget mere på uddannelse. Der er brug for, at i titusindvis af arbejdsløse og beskæftigede trækkes ud til faglig uddannelse og efteruddannelse. Vi har 700.000 voksne i Danmark, som kun har 7 års skolegang bag sig, og det er for lidt på dagens arbejdsmarked. Det betyder, at vi får langt de største arbejdsløshedsprocenter blandt de ufaglærte. Mens den generelle ledighed ligger omkring 12 pct., ved vi jo, at man hos Specialarbejderforbundet og Kvindeligt Arbejderforbund meget tit har 25 pct. ledige – ja, nogle gange endda både 40 og 50 pct. ledige i de enkelte a-kasser. Det er en fuldstændig håbløs situation, de er havnet i, og det kræver en gigantisk indsats af os uddannelsesmæssigt at løse det problem. Derfor skal vi have øget den effekt, som regeringen lægger op til på finansloven.

Endvidere skal vi have løst nogle påtrængende opgaver inden for byggeri og anlæg. Vi har nogle store uløste miljøopgaver som f.eks. oprømning af de kemikalielossepladser, vi har, og hvis ikke vi gør det i et ordentligt tempo, risikerer vi jo en forurening af vores grundvand.

[Jes Lunde]

Vi har også mangler inden for byggeriet. Jeg vil pege på som eksempel, at vi har over tusinde ældre liggende på vores sygehuse, som er færdigbehandlet, og den eneste tilværelse, vi byder dem, er, at de skal være dér i månedsvis og kun have et natbord til deres ejendele. De mangler en plejehjemsplads, og vi har masser af ledige bygningshåndværkere gående rundt. Hvorfor ikke sætte noget mere gang i de aktiviteter? Derfor vil vi foreslå, at vi sætter nogle tilskud på finansloven, så staten kan give et tilskud til halvdelen af de indskud, kommunerne i dag skal stille for at få gang i plejehjemsbyggeriet.

Det er samtidig et godt eksempel på, at det direkte kan betale sig for staten, for får vi en øget aktivitet på det område, kan vi spare langt større beløb på dagpengene og få nye skatteindtægter ind, der langt opvejer de tilskud, som er nødvendige for at trække aktiviteten i gang.

Vi har også en række offentlige serviceopgaver, vi skal have løst: nedbringelse af ventelister på børnepasning, sygehusbehandling og en bedring af hjemmehjælpen. Her er der et klart behov for kontante forbedringer, der samtidig giver en bedre beskæftigelse.

Tilsvarende er der nogle af de løfter, som regeringen har været ude med gennem tiden, som vi ikke rigtig kan se at der er afsat penge til på finansloven. Det er muligt, regeringen forestiller sig, at det skal ske fra satspuljemidlerne, og her vil jeg så bare minde om, at vi har en forhandling foran først, hvor vi skal blive enige om at bruge de penge, og regeringen kan ikke forlods regne med, at alle dens programmer kan finansieres inden for denne pulje. Vi andre har i hvert fald også forskellige ideer til forbedringer, vi gerne vil have ind under puljen. Lad mig nævne genopretning af nogle af de nedskæringer, der er sket gennem 1980'erne, lad mig nævne sådan noget som at forhøje pladsgrænserne for børnepasning og den slags. Så vi har også nogle bud, som vi vil komme med.

Danmark er jo et rigt samfund på mange måder, og vi har i øjeblikket masser af ledige hænder. Vi mener i SF, at det er på tide, at vi for alvor giver plads for dem ved, at andre tager en pause fra arbejdslivet, ved at få løst de mange opgaver, der ligger foran os, ved at tænke mere langsigtet i stedet for at lade os lamme af problemernes omfang.

For SF er det helt afgørende, om regeringen viser vilje til det under efterårets forhandlinger, og derfor kan jeg heller ikke sige endnu, hvordan vi vil stemme til finanslovsforslaget ved tredjebehandlingen. Vi er indstillet på seriøse forhandlinger, og vi vil gerne give regeringen en chance for at vise, om signalerne om nytænkning kan bruges til noget i den konkrete verden.

Et andet tema, som SF lægger afgørende vægt på, er, at finansloven bidrager til at løse de miljømæssige problemer både i Danmark og globalt. SF fik sidste år knæsat princippet om, at alle lovforslag skal ledsages af bemærkninger om væsentlige miljømæssige konsekvenser, og det resulterede også i, at statsministeren udsendte et cirkulære til ministerierne om det.

Men opfylder det lovforslag, vi behandler nu, finansloven, så det krav? Jeg kan ikke se, at der nogen steder er foretaget en opregning af, hvordan forslaget til finanslov for 1994 påvirker miljøet f.eks. sammenlignet med dette års finanslov. Jeg går ud fra, det er en fejl i Finansministeriet, for de retter sig selvfølgelig efter statsministerens cirkulære, og i alt fald vil vi sørge for, at der bliver rettet op på det i løbet af de kommende uger; vi vil nemlig gennem Finansudvalget stille spørgsmål, der indebærer, at vi får gennemført den glemte miljøvurdering.

Det er vigtigt, at de beslutninger, vi træffer, altid rummer økologisk omtanke, og SF lægger vægt på gennem ændringsforslag til finanslovsforslaget at fremme den livsnødvendige økologiske omstilling. Jeg vil minde regeringen om, at vi i den forbindelse har et hængeparti vedrørende miljøafgifter på erhvervslivet, som der skal forhandles om i løbet af efteråret.

Lad mig til sidst sige et par ord om underskuddet på statsfinanserne. SF deler den generelle bekymring for, at underskuddet igen er ved at vokse sig stort. Der er selvfølgelig tale om et spejlbillede af arbejdsløsheden – dårlige konjunkturer giver nu engang et større underskud – men det må ikke blive en sovepude over for at være kritisk opmærksom på underskuddet. Derfor vil jeg gerne tilkendegive, at SF's krav om ændringer ikke vil lægge op til en forøgelse af underskuddet. Vi vil tværtimod komme med nogle forslag, der kan give et bedre bidrag til at løse arbejdsløshedsproblemet,

[Jes Lunde]

uden at det øger underskuddet på statsfinanserne.

Det er en ambitiøs opgave, men vi mener, det er et udtryk for de helt nødvendige krav til en økonomisk politik. Efteråret vil vise, om regeringen har åndelig kraft til at tænke med på SF's mange forslag til bedre løsninger, eller om den er bundet til at sige nej til al nytænkning for at holde sammen på sit skrøbelige flertal.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Jes Lunde kom med en betragtning, SF har fremsat før, nemlig at for hver gang man bruger en milliard kroner på offentlig service og offentlige tjenester, kommer der 5000 flere mennesker i arbejde. Hr. Jes Lunde drog ikke konsekvensen fuldt ud og sagde, at hvis man brugte 70 mia., var arbejdsløsheden væk, sådan skal man selvfølgelig nok heller ikke konkludere.

Men selve princippet, selve den idé, som hr. Jes Lunde præsenterer, hænger jo ikke sammen, og hvis hr. Jes Lunde vil have skudt projektet i sænk, kan han læse regeringens seneste erhvervsredøgørelse, som jo ikke kan betragtes som sådan højredrejet ideologisk skoleridt mod de socialistiske ideer. Hr. Jes Lunde behøver ikke at læse længere end til side 7, hvor der står:

»Den store offentlige sektor og det tilhørende høje skattetryk gør det umuligt at fjerne arbejdsløsheden ved en udvidelse af den offentlige sektor.«

Det står her, og der er ikke nogen tilføjelse om, at man nok godt kan alligevel, osv. Fejlen i hr. Jes Lundes ræsonnement ligger jo netop deri, at bare man ansætter nogle flere i den offentlige sektor, forsvinder arbejdsløsheden. Nej, for der er nogle, der skal betale. Det er ikke nok, at SF siger: Jamen de får jo alligevel arbejdsløshedsunderstøttelse, så det er ikke ret meget, der skal pøses ekstra oveni. Jo, for de skal have et skrivebord, en kuglepen, tag over hovedet, en bygning at sidde i, der skal bygges daginstitution, plejehjem osv. Alt det skal lægges oveni.

Så kommer spørgsmålet: Hvor skal pengene komme fra? Vi kunne lige forstå på hr. Jes Lunde, at underskuddet ikke måtte blive større. Jamen hvis underskuddet ikke må blive større, må det betyde, at der er nogle indtæg-

ter, der skal være større, og hvem er det, der skal betale de indtægter?

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Regeringens erhvervsredøgørelse er åbenbart bibel til de korte bemærkninger i dag. Jeg vil nemlig også i anledning af hr. Jes Lundes bemærkninger om nedsættelse af arbejdstiden tillade mig at spørge hr. Jes Lunde, om han mener, han kan gennemføre den, og i den forbindelse citere en meget fornuftig passus i regeringens erhvervsredøgørelse, side 3, hvor der står:

»Nedsat arbejdstid kan heller ikke fjerne arbejdsløsheden. Stadig flere arbejdspladser og produktionsprocesser er baseret på avanceret viden og højt kvalificeret arbejdskraft. En nedsættelse af arbejdstiden for denne nøglearbejdskraft vil reducere vækstmuligheden til skade for beskæftigelsen.«

Blot dette for at tage hul på et af de andre dogmer, som var indeholdt i hr. Jes Lundes indlæg. Det Konservative Folkeparti mener nemlig, at arbejde skaber arbejde og ikke omvendt.

I øvrigt er jeg da også tilfreds med, at hr. Jes Lunde deler bekymringen for, om man kan styre underskuddet. Det er jo lige netop det, vores lille debat før om måltallet gik ud på, nemlig ikke hvad måltallet starter med at være, når man er færdig med finanslovforhandlingerne, men det styringsinstrument, man har ved at holde så meget som muligt inden for det aftalte måltal, når man går ind i finansåret, og det er det, fru Pia Gjellerup på glimrende vis bekræftede fungerede her i 1993 baseret på de instrumenter, KV-regeringen efterlod.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg kan forstå, at Danmark har fået en ny bibel – den hedder erhvervsredøgørelsen. Hvis der står i den, at den offentlige sektor ikke kan udvides, så kan den ikke, og så kan vi godt stoppe al diskussion i Folketinget. Hvis der står i den, at arbejdstidsnedsættelse ikke kan nedbringe arbejdsløsheden, så kan den ikke, punktum, og så kan vi også godt stoppe alle diskussioner om det.

[Jes Lunde]

Jeg vil lige minde om, at økonomi ikke er en eksakt videnskab. Økonomi handler ikke bare om, at $2 + 2$ er 4, og så er den potte ude. Økonomi handler om en masse ræsonnementer om, at hvis det, og så det, og så tror vi nok, at der sker det. Det er ikke så eksakt, at man bare kan slå op i en bog og så tro, at al diskussion er ude.

Jeg er helt enig med hr. Kim Behnke i, at det ikke er realistisk at forestille sig, at man kan fjerne hele arbejdsløsheden ved at ansætte alle de arbejdsløse i den offentlige sektor. Det forestiller vi os ikke i SF. Vi lægger ikke op til 300.000 flere ansatte. Vi lægger op til en vis udvidelse af den offentlige sektor med måske 30.000-40.000 til at løse oplagte problemer med ventelister på plejehjemsbyggeri, med ventelister i børnehaver, med ventelister på sygehusbehandling, fordi vi synes, at det er urimeligt, at mennesker skal placeres i den situation.

Og der er faktisk god økonomi i det. Det er for os at se oplagt tåbeligt, at ældre, der er behandlet færdig på et sygehus, skal blive dér og optage en plads på et sygehus, fordi der ikke er plejehjem, som er billigere.

Nogle af disse udvidelser i den offentlige sektor kan finansiere sig selv, nogle af dem finansieres ved, at man sparer arbejdsløshedsdagpenge, og det er da muligt, at noget af det også indebærer, at skatten skal stige med 1 pct., og hvad så? Det vælter vores verden ikke af. Jeg er enig i, at man ikke kan lade skatten stige til hundrede procent – man kan ikke gøre hvad som helst, for så får man nogle negative virkninger på erhvervssiden, det er oplagt – men pointen er, at de er jo indregnet. Når man har en økonomisk model som ADAM, der siger, at 1 mia. kr. på offentlig service giver så og så mange flere beskæftigede, så har man jo indregnet de negative modgående effekter, så der er tale om, at man samlet set godt kan få noget positivt ud af bruge det instrument.

Hvad angår arbejdstiden, er jeg enig med fru Anne Birgitte Lundholt i, at hvis man bare nedsætter arbejdstiden meget dramatisk i morgen, får man problemer med flaskehalse og med nøglearbejdskraft. Derfor kæder vi også vores planer om arbejdstidsnedsættelse sammen med en voldsom uddannelsesindsats, sådan at vi sørger for at have den nødvendige kvalificerede arbejdskraft. Ellers kan man ikke gøre det. Det er vi enige om.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Nu drog fru Anne Birgitte Lundholt mig ind i udvekslingen af korte bemærkninger med hr. Jes Lunde, og derfor vil jeg lige kommentere det ene spørgsmål, nemlig at hvis det er lykkedes mig at dokumentere, at regeringen styrer ganske glimrende på grundlag af det udgiftspolitiske måltal i 1993, vil jeg da konstatere, at eftersom vi har haft udgiftspolitiske måltal i ganske mange år og den eneste forskel mellem 1993 og tidligere år er, at regeringen er skiftet, så er det jo nok snarere regeringen, der kan styre, end det er selve instrumentet.

I den sammenhæng vil jeg spørge hr. Jes Lunde, om han og SF finder, at udgiftspolitiske måltal er den metode, man har forventet fra SF's side man kan styre efter, hvis man skal have sat en opadgående aktivitet i gang.

Formanden:

Hr. Kim Behnke for en kort bemærkning, og så kan jeg måske regne med, at vi er i færd med at slutte de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Jes Lunde har ret i, at der i allerhøjeste grad er behov for at få problemet med sygehusventelister løst, men problemet løses ikke pr. automatik ved, at der bliver ansat nogle flere sygeplejersker, nogle flere læger osv. Det er jo netop den diskussion, der pågår i øjeblikket inden for lægeverdenen, hvor der er ét hold, der siger, at det bare er ressourcerne, der skal bruges noget bedre, mens der selvfølgelig også er andre, der råber på flere ressourcer. Lad mig sige med det samme, at selv om det skulle koste nogle flere ressourcer at få fjernet ventelisterne, er der god økonomi i det, ikke fordi der er nogle færre, der bliver arbejdsløse, men bl.a. fordi der er nogle sygedagpenge, der bliver sparet.

Det samme gælder selvfølgelig de ældre, der mangler plejehjemspladser til. Dér er vi også enige med SF. Problemet er bare, at når hr. Jes Lunde vil ansætte en 30.000-40.000 flere i den offentlige sektor og bruge masser af milliarder på det, så taler vi ikke kun om, at skatteprocenten stiger en enkelt procent, nej, så kommer skatteprocenterne til at stige meget mere. For hr. Jes Lunde vil vel ikke være med til, at den

[Kim Behnke]

underbetalte kassedame også skal betale en procent mere i skat. Hr. Jes Lunde vil vel ikke være med til, at den studerende, der knap nok kan få det til at hænge sammen, skal betale en procent mere i skat, og hr. Jes Lunde vil vel heller ikke være med til, at pensionisten, der knap nok kan få økonomien til at hænge sammen, skal betale en procent mere i skat. Der akkumuleres således nogle procenter, og vi kan ikke lade dem alle sammen lande hos Mckkinney Møller. Der er altså nogle af procenterne, der skal betales undervejs. Og nogle af de mennesker, som ADAM-modellen ikke tager højde for, er f.eks. de 32.000 danskere, der i 1992 valgte at flytte fra Danmark. Hvorfor? Fordi skattetrykket var blevet så højt. Der var ikke ret mange bistandsklienter mellem de 32.000, der stak af fra det skatteplagede Danmark.

Formanden:

Hr. Jes Lunde har ordet for den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Først til fru Pia Gjellerup: Nej, vi har aldrig været imponeret over de udgiftspolitiske måltal. Det eneste positive, man kan sige om dem, er, at de gav noget beskæftigelse i budgetdepartementet med at finde på metoder til omgåelse, hvorefter man lavede forskellige kreative ting, solgte aktier flere gange, og hvad ved jeg, for at få pengene til at passe. Jeg synes ikke, de er egnede som et styringsinstrument.

Så spørger hr. Kim Behnke: Hvem skal nu betale? Er det kassedamen, der skal af med noget mere i skat? Nej, det er det ikke efter SF's mening. Det følger jo af de holdninger, vi havde til skattereformen, at vi mener, at problemet er, at man giver nogle kolossale skattelettelser til de mest velstillede i vores samfund. Folketingsmedlemmer får f.eks. en skattelettelse på 20.000-30.000 kr. årligt, når skattereformen er helt kørt ind. Det synes vi er meningsløst. De penge ville vi meget hellere bruge til at løse problemerne med ventelister på sygehuse, på børnepasning osv., end vi vil dele dem ud til forbrug hos folk, der i forvejen efter vores mening har nok.

Lad mig nævne et eksempel på et sted, hvor vi gerne ville tage penge ind. Det er på miljøaf-

gifter. Det er et instrument, der slet ikke er udnyttet nok endnu i forhold til at løse miljøproblemerne, så vi bliver nødt til at tage flere grønne afgifter ind.

Lad mig nævne endnu et eksempel: Formueskatten er i løbet af det sidste tiår blevet halveret. Det betyder, at de mennesker i vores samfund, der har en formue på over 1,3 mio. kr., nu kun betaler det halve i formueskat af, hvad de gjorde tidligere. Hvad er meningen med at dele de gaver ud? Når vi har masser af arbejdsløse, når vi har masser af mennesker, der lider social nød, hvad er så meningen med at lempe formueskatten? Vi synes i SF rent ud sagt, det er asocialt, og vi synes, det er oplagt at tage nogle af de penge tilbage til det fælles samfund til at løse fælles opgaver i stedet for at dele gaver ud til højere forbrug hos de allerrieste i vores samfund.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Mødet genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.03

Mødet genoptaget kl. 13.15

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Grove):

Finansministeren (Lykkesoft) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsfonde. (Periodisering af bidrag).

(Lovforslag nr. L 32).

Forslag til folketingsbeslutning om Folketingets tilslutning til aftale af 12. oktober 1993 mellem regeringen og det færøske landsstyre om refinansiering i 1994 og kapitaltilførsel til færøske banker m.v.

(Beslutningsforslag nr. B 9).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Finansministeren (Lykkesoft):

Herved tillader jeg mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsfonde. (Periodisering af bidrag).